СВОБОДА
LIBERTY

Часопис для руского народа в Америці і орган „Руского Народного Союза“.

Рік XV. Ню Иорк, Четвер, 28-го Лютого 1907. Число 9 — Vol. XV. New York, N. Y. Thursday, February 28, 1907. No. 9.

Entered as second-class matter December 21, 1906 at the post office at New York, N. Y. under the Act of Congress of March 3, 1879.

НОВИНКИ.

КАЛЕНДАР.

Марець.		
[illegible]	Ч.	Онисима
1	П.	Памф.
2	С.	Теодора
3	Н.	39 ие С. Льва в.
4	П.	Архіпа
5	В.	Льва еп., Аґат.
6	С.	Тимотея

Всі члени Союза які не дістають точно „Свободи“ зволять сейчас подати місцевим секретарам свій новий а також старий адрес—а місцевий секретар відошле їх рекордовому секретарови на адресу:

Mr. Theo. Labowsky,
Box 76, Jersey City, N. J.
або вprост до редакції „Свобода“.

50 людий потреба сейчас до роботи в Port Jervis, N. Y. при направі колїевих возів. Платня найменча $1.40 на 10 годин. Хто знае єю роботу заробляе більше. Тикет в Ню Йорку коштуе $2.50. Голоситись на адресу:

Hryh. Gumowskyj
39 R. R. Ave.,
Port Jervis, N. Y.

Як доносять з Ґлесборо, Н. Й. дня 25. фебр. вибухнув там страйк в причини низької платнї. Між страйкарами є Італійці, Греки і наші Русини; старші робітники беруть по $1.25, а молодші по $1, 80, а навіть по 63 ц.

Коло Томска (Сибір) мужики почали вирубовати панські ліси. Вислано против них військо. Почалась борба, в якій вбито і ранено богато, між іншими тяжко ранено командуючого офіцира.

Прошу наших краянів і товаришів, щоби подали до „Свободи,“ де можна дістати роботу, бо нас тут в Ґлесборо, Н. Й. есть 30 Русинів і всі хотїлиб кудись виїхати на ліпші заробітки. Я писав вже до п. Ферлея в Сан Франціско, прошучи его о інформациї, але не дістав жадної відповіди. Може в Ню Йорку е які компанії або офіси, що відпроваджують людий своїм коштом до роботи. Подайте до ґазети, а будемо вдячні.

О. Чабан.

Звісний український тенор д. Алчевский виступае тепер на сценї в Manhattan Opera House в Ню Йорку.

Велика катастрофа стрітила поспішний потяг в дорозї з Ню Йорку до Чікаґо. На однім скруті, коли потяг був в повнім бігу, послїдні три пулманівські ваґони вскочили в шин скотились в ріку. Се було в опівночи. Всї пасажири спали. Зранено 40 до 50, деяких тяжко, а 14 не віднайдено. Ранених добуто через вікна і відослано другим поїздом до Чікаґо.

В Річмонд, Ва. в однїй желїзничій компанії, де працюе богато чорних і білих людий, повстала бійка чорних з білими з причини видаленя кількох чорних. Чорні обрушились і напали на формана, котрому знова прийшли в поміч білі. Одні на других стріляли, при чім вбито 12 чорних і білих.

Вже ухвалено право для амер. еміґрантів. 192 против 100 голосів. Демократи голосовали проти, републикани за ним. Особливше непорозуміне викликали сї постанови, в яких говорить ся, що президент републики може сам вигнати всїх тих чужинцїв, котрих допущене в Америку грозилоб інтересам амер. робітників, а дальше і ся постанова, після якої вимагатиметь ся, щоби кождий еміґрант мав на кораблї відповідну скількість воздуха і місця. Ся послїдна замітка звернена проти корабельних компаній, які зовсїм не дбають про гіґиєнічні відносини на кораблї, переладовують кораблї пасажирами, а з сего крайно нездорова їзда для пасажирів III кляси.

Дня 25 с. м. в полудне наїхав особовий трен, який прямовав до Jersey City, на потяг товаровий, наслїдком чого кількох пасажирів покалїчило; більшого нещастя не було.

В Ґрінвіл, О. якийсь Велх вкрав пять фунтів мяса і за се зістав покараний вязницею на цїле жите. Що за дурак. Колиб був вкрав кілька міліонів, бувби дістав ся до сенату і бувби поважанпм горожанином, добродїем людскости.

В Мексику, незгірш як і у Росії научили ся мордувати людий. У містї Orizaba і Rio Blanco застрайкували в прядильнях бавовни. Трийцять робітників розставлених під фабрикою розстрїляло військо. Вязниці і бараки переповнені суть страйкарами. А усе те тому щоб міліонери могли і дальше напихати кармани долярами. Як доносять, робітники знищили фабрики вартости 1 і пів міліона долярів. Під пору страйкуе 26 тисяч людий.

Властителї майн Скрентон Вілксбарі—дістрікту звернули увагу перебуваючого там на інспекциї капітана Г. Вайтні на небезпеку, яка грозить від військово зорґанізованих корпорацій. Се суть орґанізациї, до яких належить чимало юнійних робітників і які творят поважну силу, більшу чим два реґіменти війска. Люди мають уніформи і зброю. Після справоздання Вайтні орґанізациї сї в дїйстности небезпечні (але для кого?!) для права порядку. Сейчас після оголошеня сего справоздания згадані орґанізациї скликали віче, на котрому накинулись на Вайтні і ухвалили жадати від секретара війни Тафта вчеркненя сеї части справоздания Вайтні, яке говорить про небезпеку їх орґанізаций для права і порядку.

В Варшаві революціонери напали на почту, убили сторожу і поранили кількох пасантів; опісля розсадили динамітом касу, забрали гроші і повозками відїхали в незвісну сторону.

В Мадриті (Гішпанія) прийшло до великих забурень з причини піднесеня ціни на хлїб. Поранено богато людий. Робітничу дїльницю замкнули жандарми. Загальне обурене звернене проти пекарів, які підвисшили цїни хлїба.

В Люзаннї (Швайцарія) звязковий суд заявив правительству російскому, що не видасть учасників нападу на державну касу на Кавказї з тої причини, що не вважае революционерів як простих злочинцїв а тільки як політичних переступників, що для політичних цїлий забрали гроші з державної каси.

Бажанем цісара німецкого е, щоби четвертий син його Авгуcт Вільгельм оженив ся як найскорше не кінчивши навіть студий університетских. Завважали, що молодий князь переняв ся социялїзмом; цісар хоче вибрати йому таку жінку, щоб му вибила з голова соц. мрії. „Де чорт не може там бабу пішле“ — каже народна пословиця.

Перед кількома роками приїхала одна вдова з Угорщини з дитиною до Америки. Коли мати померла, консуль відіслав чотирнайцать лїтну дївчинку до краю. Любовник небіжки, лікар Сальґо, поспішив за дївчиною—красавичкою до Европи і перед кількома днями продав єї за 100 тисяч корон одному амер. міліонерови В. Гойстедови. Вчинок сей відкрив служачий. Однак доси не вдалось віднайти нї Сальґа, нї дївчинки.

Страшна сцена відогралась в Фармвіл, Ва. Двох ніґрів засуджено на смерть за морд. Коли вже оден з них повиснув на стричку, раптом шнур вірвав ся і ніґер еще живий і притомний мусів другий раз заглядати смерти в очи. Та і другим разом обірвав ся шнурок і ніґер в смертельних судорогах закінчив жите. Худобу—вже лучше вбивають, як людий.

Місіонарі телеґрафують в Хін, що півтора міліона Хінців гине з голоду. Всї знають хінців, як людий дуже працьовитих. Кождий з них виробляе більше, як сам потребуе. Деж дїють ся богацтва вироблені через них, Чому народ гине з голоду. Бо видирають му його працю мандарини, цісарскі комісарі,—не мало також і місионарі ріжних віроісповідань.

Син богача неаполїтанского (Італія) князь Каркасе вів романс з одною сьпівачкою в Палермо, а наслїдком романсу сьпівачка сталась матірю дитини. Після сего князь вивіз коханку до Неаполю і щоби себе увільнити від з'обовязань для сьпівачки, отруїв еї. Поліция відкрила сей злочин і увязнила князика, —мордерцю.

В Клївленд, О. одна жінка породила в однім році аж пятеро дїтий, 16. януара 1907 вродила двое, а 5. януара 1906 трое.

Нещасте в домі Толстого, звісного російського письменника скоїло ся перед кількома днями. Відбувало ся там якесь родинне торжество, на котре спрошено до Ясної Поляни (де живе Толстой), богато гостий. Частина тих гостий лишила ся на ніч. Слуга хотів напалити в печи і ужив до того нафти, котра експльодувала. Вибух був так сильний, що вісім осіб стратило жите. Ратунок не довів вже до нічого.

Для арештованих руских студентів у Львові:

Русини і Філаделфійскі зложили на руки пп. Миколи Росоловича і Михайла Хомишина $14.40, а іменно:

Кирило Дацьків 1 25 дол.

По 1 дол.: Михайло Полляк, Іван Кречковский і Павло Штогрин.

По 50 цнт.: Іван Демків, Стефан Демків, Михайло Хомишин, Антін Туржаньский, Павло Буричка, Стефан Хоритон, Петро Росолович, Микола Росолович, Михайло Вишиванюк.

Тимко Кушнер 30 цнт.

По 25 цнт.: Олекса Марич, Василь Будай, Еміліян Наноскі, Катарина Пристай, Іван Кушнер, Петро Кречковский, Дмитро Велеяик, Дмитро Козачишин, Петро Липка, Мартин Мартинів, Семко Ляхевич Гриць Ганчар, Микола Височаньский, Теодор Городецкий, Ілько Срока.

По 15 цнт.: Олекса Вавюк, Броніслава Туржаньска і Марія Ганчар.

По 10 цнт.: Осифа Кравс Анна Зубаль, Гнат Кухла, Дмитро Гоцінець, Марія Шеремета, Анна Цаиньска, Федь Підлїсний.

На зборах тов. Любов зложено 65 цт. Разом 14.40

М. Беля, Голійок, Мас 1 дол.

А. Шлянта, Мейфілд, Па. 1 дол.

Осип Черкас. Н. Й. 1 дол.

Мирон Гундич, Ню-Йорк 2 дол.

О. Григорий Кульчицкий-Цмайло, Карнеґі, Па. $25.00

А. Щепанюк, Скрентон, Па. 1.50 дол.

Параскевія Головчак, Скрентон, Па. 1 дол.

За почином Ф. Петришини і Івана Гороха вложили члени новозаснованого відділу Союза в Вест Сенска, Н. Й. слїдуючі жертви:

По 2 дол.: Іван Помаля, (поляк).

По 1 дол.: Іван Горох, Іван Домчак, Іван Шуль, Михайло Бростко, Петро Манько.

По 75 цт.: Алек. Вавришко

По 50 цнт.: Іван Вербенець, Андрей Манько, Йосиф Тобіяш, Юрко Хромко.

По 35 цнт.: Йосиф Ленард, (поляк).

По 25 цнт.: Іван Батько.

По 15 цнт.: Андрей Боднар. Разом $10.50.

Др. М. Ардан, Ню Йорк, 10 дол.

Разом	67.40
Попередно вложено	65.80
Сума	$133.20

Всїм жертводателям сердечне спасибіг!

Дальші жертви просимо присилати як найскорше, бо справа наглява.

Редакція „Свободи“.

На дім читальнї „Просьвіти“ в Кульчицях, Галичина, жертвував о. Григорий Кульчицкий Цмайло в Карнеґі, Па. 25 долярів.

Руску парафію в Buffalo (Black Rock) обняв з днем 21. Лютого 1907 о. Іван Велигорский. Адрес: 87 Plymouth Ave.

ЗАПРОШЕНЄ.

Посвячене камена угольного під церков сьв. Івана Крестителя в Buffalo (Black Rock) відбудеся в Недїлю сиропустну дня 17 Марта 1907.

На се наше радісне торжество маємо честь запросити всїх наших братів Русинів міста Buffalo а именно братство сьв. о. Николая в East Buffalo, місцеве братство сьв. Івана Крестителя, Заокеаньску Україну, наших честних сусїдів в Lancaster, Seneca і Канади.

Від комітету церковного.

Buffalo, N. Y.
Дня 24. Лютого 1907.

о. Іван Велигорский, парох.
Петро Коваль, предсїдатель.
Григорій Видиш, кас.
Теодор Скробала, секретар.

Нова адреса.

Подаю до відома П. Т. інтересованих, що моя теперішна нова адреса есть:

Rev. Alex Ulitsky,
332 E. 18 Str., New York, N. Y.

ШУКАЮТЬ РОБОТИ.

1) Столяр, 20 лїт, 2 роки в Америцї.

2) Два різбярі—артисти; мають сьвідоцтва краєві. Могуть робити іконостаси, кивоти і другі церковні річи.

3) Хлопець 18 лїтний. вміє добре читати і писати по руски і по польски—також рахувати.

Хто би знав для них яку роботу, нехай пише до редакциї „Свободи“:

„Swoboda“,
184 Hudson St.,
New York.

Мик. Невідомский.

Зі сну до житя!

З довгого сну пробудилась, отвирае очи,
Зачинае серце бити і жити ся хоче.
Мов заснула стара мати; довгі літа спала
Серед горя, тяжкой муки, мов в летарґ попала;
Так вороги замучили й живцем поховали
Тай не цілу, по кавалку еї розривали.
Оставила немічними рідні свої діти,
А ті в горю та не знали куди ся подіти.
І забрали їх під себе лихі опікуни,
Та безрадних сиротяток в свое ярмо гнули.
І у ярмі та кріпацтві сотки літ стогнали
Лучшой долї вже для себе ся й не сподівали.
Доля така люта стала, замучила неньку,
Єї діти осудила на долю гіреньку.
Комуж она своїм лихом хотіла вгодити?
Мати крізь сон на всьо лихо мусіла дивитись.

* * *

Ще малим хлопам*) дитятко взялось приглядати,
Як то бідна мати стогне та не може встати.
Як розглянув ся по хаті, тут біда велика
Тай заплакав як дитина, бо й хата велика.
По ній чужі ся звивають і господарюють
Єї дітий рідних, любих — не добре частують.
Они сумні, заплакані, помарнілі, збиті
Стогнуть в ярмі і мусіли на силу робити.
Вибігае він на поле в сьвіт — помежи люди
В половині задумав ся, якби неньку збудить.
„Я не вірю в смерть Вкраїни", сказав сіромаха
„Попробую розбудити, аж поки не встануть
Старі кости з під могили і на сьвіт поглянуть,
І зберуть ся всі громадно і стануть сьвідчити,
Чия хата, чия правда і чиї ми діти...."

* * *

Ми ся того дочекали, — розверглись могили....
Ті, що в забутю дрімали, вже ся пробудили.
Та, на жаль, не всі могили в гору ся підняли,
Не всі діти України вже зі сну повстали —
Не можуть ся пробудити від чужої пісні
Ті, що до сну їм сьпівали вороги навісні.
І хоч батько своїм сьпівом розрушив могили
І закликав, аж ся кости старі пробудили,
Они неньку розпинають з врагами до купи
І все еще ся лишили між живими — трупи...

Когуз, Н. Й. 19-го Февруара 1907.

*) Автор мае тут на гадці Т. Шевченка.

Л. Н. Тарасенко.

Осїння ніч.

(З рос. України).

Глуха ніч...

Темна осїння ніч... Осїння, дарма що серпень. Ні зірок, ні місяця. Сумно гуде дужий вітер, шелестить соломою на вбогих селянських стріхах, зривае з дерева пожовкле, сухе листя...

Низько над землею повзуть темні, чорні хмари. Село наче замерло, — ні згуку, ні гоміну... По хатах не сьвітить ся. Гавкне часом з просоння собака, десь друга одгукнеть ся на те гавкання, озветь ся третя, четверта... Погавкають хвилину, ущухнуть.

І знову опановуе селом мертва, сумна тиша.

. . . .

От крадуть ся по вулиці якісь дві постаті. Коло деяких дворів вони спиняють ся, про щось пошепки балакають. Кількось хвилин стоять нерухомо, до чогось прислухаючись і нарешті рушають далі. Знов спиняють ся, слухають і знов по хвилині тихо повзуть по під тинню, по під дворами...

Так обходять одну вулицю, другу, третю...

Час спливае...

— Ну, щож, нічого не чутно, сплять мабуть.

— Певно сплять. Вже пізно.

— Підемо, мабуть, доложимо, що все благополучно, та приляжемо й самі...

— Підемо... Ох, це не служба, а нещастя! Покіль так тягти-меть ся?..

. . . .

Становий ще не спить. Дожидае докладу.

Він сидить у своїй, осьвіченій гарною лямпою канцелярії, коло стола на мягкому кріслї, над чистим аркушом паперу. Двері щільно причинені, вікна закриті міцними віконницями. Але в кожній рисі бритого, гладкого його обличчя одбиваеть ся велика тривога...

Четверо вартових-стражників — один в передній, один в кухні, один на дворі, і один під двором на вулиці — не можуть дати спокою панові становому...

Ледве щось грюкне, або шелесне — він нервово підіймае голову, тревожливим поглядом озирае револьвер, стиска його міцнійше і прислухаеть ся... Слухае довго... Таку його увагу викликае навіть мишенятко, коли невзначай ворухне в кутку папірцями.

. . . .

— Ваше високоблагородіе, обход прийшов.

— Га?! Обход? Хай ідуть.

— В кімнату навспинячки уходять два стражники.

— Ну що, як там, скрізь благополучно?

— Тихо в—діе, як у вусі. Все село як вимерло.

— За Ятіром надзирали?

— Як же!! Були під вікном покіль спать ліг.

— За ним треба дуже пильно дивитись, бо подейкують, що дуже охочий до мітінґів.

— Спить, в—діе.

— Добре. А Швайка?

— Швайку у вечері жінка привезла пяного з города, — теж спить, як проклятий.

— Гаразд. А Юрків бачили?

— Юрки поїхали обидва на ніч у млин.

— Так. А про Коваля не чули, не був ще дома?

— Не було в—діе. Жінка одержала від него листи, пише, буцїм до Покрови не прийде — дуже богацько роботи.

— Хоч би він і зовсїм не приходив, чортів бунтар!... А дівчата або хлопці нігде не вбирають ся?

— Нігде не чути ні душі, в—діе.

— Тепер треба дивитись і дивитись. Скрізь між мужиками пішла роспуста, а особливо роспустна молодіж — хлопці збирають ся буцїм до дївок, а там і почнуть про політику верзти кат-зна-що, та нас, начальство, ганити.

— Дивимо ся, в—діе, за всїма дивимо ся.

— То-то. Гм... Щось ще хотів сказати... Еге пак: всї вони вражі сини то сплять, то по млинах розїждають ся, а послї почуеш: там була сходка, там масовка, а там мітінг... Слова не наські, жидівські, певно.

— Жидівські в—діе.

— Та яж не питаю в тебе яке слово, сам знаю, — розсердивсь трошки становий, але зараз одійшовши, казав далї: — Ну, йдіть собі, та як тілько виявить ся там щось там... підозрительне — зараз всї бігом до мене, бо я повинен дати лад!

— Слухаемо в—діе.

. . . .

А тим часом на кладовищі, за пів верстви села діеть ся щось незвичайне. Під гилястою старою березою, між хрестами, яких тут саме занадто густо. зібралась величезна юрба люду. Як би хто міг прозирати крізь темряву, він би побачив, що від села манівцями через поле сюди йдуть чорні людські постаті ще і ще... Стиха балакають.

Ось якась постать зійшла на горб сьвіжої землї і оперлась плечем об хрест.

— Панове, втихомиртесь, зробимо перекличку. Юрки, — Іван і Павло е!

— Є.

— Коваль?

— Є!

— Швайка?

— Швайка зараз був, та побіг по книжки, яких сьогодня привіз із городу.

— Гаразд. Трохимець!?

— Є!

— Перекличка йде хвилин пять.

— Тепер оберемо голову й відкриемо зібрання.

Ще хвилина. Виступае промовець... Він говорить довго і палко. Всї слухають мовчки, уважно.

Мимоволї нагадують ся слова поета:

„На могилах дідів, що умерли в борнї,
Собі щастя збудують онуки".

— Господи, покіль ми будемо ховатись по кладовищах, щоб вільно розмовляти про свої потреби? — чути чийсь голос із юрби.

. . . .

(З „Ради".)

Стріляне зза плота.

Свого часу надрукував д. Ю. Сиротюк в „Свободі" статю п. з. „Руский семинар без руской мови". Статя ся наробила немало крику в Вінїпеґу, Канада. Посипались дописи до „Свободи" в сїй справі, з яких деякі були надруковані, инші ні. Між недрукованими дописями була одна з підписом „Ученики", в якій автор чи автори боронили „руского семинара без руской мови" такими аргументами, що назвали д. Сиротюка фільозофом, що пас свині, ганделесом, що продавав підроблені сьвяті книги; мимоходом зачіпили також тов. Шевченка у Вінїпеґу, закидаючи ему пропаговане лїнивства та деморалїзацію і т. в. Розуміеся, що таку допись годі було друковати, бож лайка не е ще аргументом за чи против, крім того, як вже сказано, під дописею був дуже сумнївної вартости підпис „Ученики", а ми не хотіли робити встиду сею дописею загалови учеників сего семинара, бож пре цїнь між ними мусять бути і чесні та розумні люди, а не самі автори згаданої дописи.

Минув якийсь час і „Свобода" дістала „урґенс" знов з підписом „Ученики", чому попередна допись не друкована.

Ось він:

Winnipeg, Man. January 907.

Сьвітла Ред. Свободи!

Кілька неділь тому назад була уміщена допись не якого Ю. Сиротюка з Vancouver про руский семинар в Вінніпеґу. В дописї сей дописувatель обкидав зовсім безпідставно болотом молодіж сего закладу себто она незнала руської правописи та граматики. На сю допись ученики були приневолені відповісти коротко і відослали відповід до Ред. Свободи, з просьбою о поміщене. Однак ученики завели ся, бо як видимо що Ред. Свободи приймае дописи від своих аґентів, котрі то своими дописами роблять заколоти та ненавість між народом.

Дальше в ч. 3. Свободи надибаемо якогось з прибраним назвиском Барда (певно мусить бути чесний наколи не хоче покласти свого імени) котрий знов нібито боронить Ю. Сиротюка та кидае ся мов пес хвостом на невинного чоловіка. Ред. Свободи, як видимо приймае такі красні дописи, однак спростованя учеників не приймила. Чому то не знати.

Длятого ми Ред. Свободи запитуемо чи она помістить сю відповідь чи ні? Єсли ні то просимо прислати нам, а ми відослемо до Редакцій котра то прийме та заразом донесемо поступок Ред. Свобeди ширшим кругам, аби знали яка то чесна та поступова газета Свобода, если не поміщае дописей не походячі від еі аґентів. Длятого просимо еще раз умістити нашу відповідь а ні то прошу прислати назад.

З поважанем.

Ученики
рус. семинара в Вінніпеґу.

Урґенс сей надрукували ми не страха ради перед автором чи авторами, що надуживають підпису „Ученики", а щоб показати загалови, а особливо чесним ученикам згаданого семинара, що е люди, які підшивають ся під них і говорять в їх імени публично в такий спобіб, що може лише в злім сьвітлї представити загал учеників. Варта, щоб чесні ученики довідались, хто се в їх імени стараесь говорити і дали ему добру научку — а ті що солїдаризують ся з дописею з підписом „Ученики", нехай нам подадуть свої імена — тодї ми видрукуем їх допись і імена на вічну памятку.

До цїлої сеї історії мусимо додати ще ось що: Ю. Сиротюк не е жадним аґентом „Свободи"; єли „Ученики" не знають п. Барди, з сего ще не виходить, аби се було прибране назвиско, впрочім ред. „Свободи" знае п. Барду, знае хто він, а „Учеників" не знае. Єсли „Ученики" держать ся засади, що хто не підписуесь власним іменем в часописи — сей нечесний, то щож думають ті „Ученики" про свою власну чесність, если під дописею не поклали своїх імен?

Дописи.

З Карнеґі, Па.

У відповідь „Правдї" (Где чобіт гризе і дописї з Мт. Кармел, Па.)

Славно! славно! честь і слава нашому українському патріотови М. Белі, нехай ще більше розносить ся Ваше імя по ворожих ґазетах, щоби могли кацапи еще вложити Ваше імя в золоті рами.

Бо в числї 5 „Правди" зобачилисьмо нашого борця за Україну п. Белю, в рамах.

Видно з того, що і кацапи знають пошанувати нашого українського дописувателя. Запевняю вас всїх співредакторів і редакторів „Правди", що єсли бисьте мали одного такого чоловіка між собою, тобисьте не писали таких дурниць яких тільки на сторінках вашої хоруговки число 5. А з того, що написано про славного на цїлий сьвіт українського борця і поета Т. Шевченка не можна навіть собі уявити, яка мораль у тих людий. Чужі народи вшановали його память, перекладаючи його твори на свої мови, а свої зрадники ось що пишуть.

Отже звертаючи на се увагу, просивби я вас дуже, щоби ви таких профанаций не поміщували, та не рукали пороху з мощей кобзаря Т. Шевченка, котрий так працював і боров ся за свободу русько-українського робучого народа, а то готова ще на сьому сьвіті спасти на вас яка заслужена кара.

Дальше хотівбим видіти в слїдуючім числї неправди нашого українського борця М. Белю в золотих рамах.

Себи ему належало ся зі сторони вашої кацапской партиї, бо він вам переученим кацапам з засліпленими очима поздирав полуди.

А тепер любі читачі „Правди" пригляньте ся, яких маете проводирів, котрі позволяють нашого хлопского українського борця Т. Шевченка зневажати, котрі неварт поцїлувати тої грудочки землї, під котрою наш Т. Шевченко спить сном спокійним. Се сором і ганьба кацапам! Як таких людий сьвята земля може носити, самі добрі люде осудїть.

Січовик.

З Вінніпеґ, Ман., Кан.

„Тшимайце се Поляци," а ви Русини витримуйте.

Вибори. Обі партиї добрі, та Русини і „браця" наші еще ліпші (гм.. та бо й ковбаси і пиво добре) бо з „радости" на користию цивілїзацийним способом цїлують ся. Так цїлувались, Макарский з Ястромським, десь там в люобі при пиві.

Очевидно „цвай ревальде" до консерватевного медалю, а сего Макар. не може стерпіти, бо польска вдача не попозвала! (радше Івана Рna але польского.)

Ну і ломко обірвав сиротище та нехайби лучше був обрахував ся з такими потворами. Або хаба ми сини і доньки (в сьому донри моглиб богато помоги) одної матери України обрахуймо ся з таки мігалапасами!! Як: мака-

роси, бадераси, снежоксси, ріжні роди кабанів, поляка ків і иньших дрібнійших з закованими рийками, повід ганяймо геть від себе!! Станьмо раз самі між собою а таких маремухів, як Макарский і иньші йому подібні Кабановичі, що з за нас хотять зробити каріеру, яку вже й зробили, нехтуймо і гонім, а в конечнім — спробуватиб і того параґрафу, що робить добро, бо інакше неможе. Влазливу свиню (вибачте за слово) беть ся по рилї!

Огож уважайте Кабановичі великі і дрібні, польскі і руські а именно „брадя" возьміть приклад: „швець знай своє шевство, до кравецтва не мішай ся"! Чейже Русини самі потрафлять собі свиту скроїти. Аґі! не досить тобі що діра, та на тобі еще в дірою прищепку.

Зрештою ми Русини, ні лїберали, ні конзерватисти, але робітники,—ну і лише думаю—за робітничими заступниками потягнемо!!! Чи неправда?

Антим Барда.

Чіпман, Алта.

Наше місточко Чіпман положене при желїзници C. N. R., має вже кілька шторів, готель і бучерню, почту, елевейтор (на збіже) і стацію желїзничу. Зима у нас есть дуже остра а снігу на 3 фіти. Сніг впав еще перед сьв. Димитрієм і то так обильно, що через нього неможливо стало фармерам вимолотити збіжа, бо не мож було перетягати машини паровоі. Тепер мусять фармарі молотити руками. Урожай м. року був досить гарний, щоби і на дальше такий був. Хліб у нас тепер дешевий. Пшениця I кляси 50 ц. II кляси 40 ц. за бушель, ячмінь від 20 до 25 ц., овес 20 ц. бараболя від 20 до 25 ц. за бушель, лен 2 ц. фунт. Худоба платить ся фунт живої ваги 3 ц., а безроги 5 ц. Тон сіна платить ся від $5.00 до 7.00, а тон соломи від $2.00 до 3.00 долярів. ...аша досить дорога, а до ...ого і води нема подостат...м так, що фармарі му...ь гонити худобу до во...цілї милї. Худоба йду...емов суне ся на чере... такі замети сніжні, а ...ця такі небезпечні, що мо... і втопитись в снїгу.

Николай Ґавінчук.

З ...ніпеґ, Ман., Кан.

Пр...т на фальшивий засуд.

Дня ... с. м. запротестували п... засуду „трох" в Idaho ...ніпеґскі соціялїсти р...ники. Масовий „мітинг" ...дбув ся в „Dom. Th...". Говорено: по анґлїйс... ...идівски і по україньски ... україньски говорив то... ...ерлей і як бачилось на... ...сше гово...рив, за що ... напов...лась оплеска... Навіть тії плескали, що ... ...уміли, бо мова так плил... ...ко (бо... вона і україньс... що ро...била без роз... ...ня еі ефект.

Всі одноголосн... ...ротестували і вислан... ...еґра...

му. При тім зазначити, що найгорячійшу участь брали Европейці. Бачте, Канадийці се „selfefi-h—u," на духа часу дивлять ся іронїчно—байдужно. Та коби їх спіткали російскі обставини, тоби зрозуміли вагу і по чому локоть кваші. В порівнаню всіх робітників, то се був атом—мікроб, але такий мікроб розмножуєсь і спричиняє тиф, котрого так боять ся капіталісти і нищуть на кождім кроці. Та коли він вже розширить ся, спроваджений доктор хотяйби з Парижа (там славні доктори!) тай то думай чи не революціонер!

При метушни до дому чулось слова:—а ґалїциш говорив!—ну але говорив! —відповідає німець. Так, так ви культурні! пізнаете чим раз більше здібність Укр. Русинів. Коб нам було можна разом з вами на поли культури почати роботу, то хто знає як булоб?...

Арій.

Заряд товариства Шевченкового щось гей собі лехковажить. Гей! та подумайте, в маю купу грошей давати. Чи може медуматись і сушити голови безрадно в крайнім часї? Тай тоді хиба збути ся всего разом—рати і дому. Але закроїлисьте! Хто тепер то все пошие? Перші кравці добре кроїли, ну але то було зле! Дуже зле як чоловік чуесь совершеним, а не есть ним. І то було совершенно: обвивати папером пайпи, облята нафтою і тим робом розігріти воду, тай спричинити вогонь в кічини. А якби так був цілий дім згорів? Цікавий я, хто тепер залагодить вигорілу стелю і стїну? Ітим добро робить ся, а щож! Ну, ну...

Не член а інтересувсь

Ванкувер, Канада.

Я чую ся обовязаним дати до загальної відомости відомість про мою теперішну країну, однак думаю, що треба вперед сказати звідки я прийшов.

Я Українець з кіевскої ґубернії жив на Кавказї і звідтам виїхав до Сполучених Держав просто до Верджінії, де мої краяне роблять в майнах. Там платять 1 дол. 10 ц. на день і я робив за таку платню, а горячо там дуже. Із „Свободи" я довідав ся про п. Ю. Сиротюка, який дає всякі інформації про Брітіш Колюмбію. Ми писали до нього і дістали совісну відповідь. Тоді я покинув Вірджінію і виїхав до Ванкувер. Я дуже задоволений із сего краю, заробляю денно 2 дол. 52 ц. за 9 годин праці, а житя тут не коштує дорозше як в Вірджінії, а клїмат далеко гарнїйший. Околиця подобалась менї дуже і я купив собі 21 акрів землї, часть заплатив, а часть на сплату. Правда, земля під вигорілим лїзом, чищене тяжке, отже і початок тяжкий, але будучність певна. Наших тут есть кілька родин, що мають землю, тому тішимось своєю кольонією і заживаємо давно вичікованої свободи. Я дуже вдячний п. Ю. Сиротюку за его щиру пораду і раджу кождому, хто тільки незадоволений із свого положеня, хай їде сюди, заробить гроша і буде між своїми людьми.

Так само я вдячний хв. Ред. „Свободи", що оголошує, де і як жиють Русини, а то я й до тепер був би робив на спеці в Вірджінії за 1 дол. 10 ц.

Здоровлю щиро

Д. Дунай.

„Радуй се паснісь пелни."

Так говорили Поляки, упоминаючись в епископа Langevin-а правдзівего ксендза.

Дня 20 го с. м. вирушила делеґація зложена з 80. „менжуф" „до пуґ палацу" епископа в St. Boniface. Пятьох увійшло до середини, та не бачили нікого крім сторожа, хотай епископ знав, що делеґація прийде. Той сказав, що "фадр" Пуласка (польский піп, которого вони просили) зараз вийде, лише найдіть троки на двір. По повороті замість войца П., побачили поліціянта, котрий сказав всім винестись аж поза власність епископску. Ще вибрали делеґацію в двох, та ті повернулись з тим, що в. П. на лист дасть відповідь; на лист також ніхто не відповідав, хотай написали, а лише сказали, що в. П. не знає по польски. І наші браця не то в довгими носами, але і — „позбавлені паньстве небескего".

Се нам о стілька важне, що свого часу Русини те саме робили. Та не без того, щоби і тепер не було між делеґацією наших „раків", але ви — на се не дивіть ся. Русини, ви й собі посилайте делеґацію подвійно, если зайде потреба. А щож!!!

Арій.

Для арештованих студентів у Львові.

Дня 17 го с. м. в Читальні на Curtis Bay, Baltimore Md. зложили слїдуючі:

По 5 дол.: Читальня Богдана Хмельницкого, Братство сьв. П. і П.

По 1 дол.: Іван Кульчицкий, Николай Дурдела, Блажей Ґрень, Павло Во...кович.

По 50 цнт.: Йосиф Кульчицкий, Петро Мацьків, Ілько Іванина, Антін Федоронько, Лука Гарайда, Максим Гарайда, Андро Вудалази, Танас Заґвоцкий, Тома Шандровский, Петро Міськів, Евстахий Захарків, Йосиф Дурдела.

По 35 цнт.: Филип Паламар.

По 30 цнт.: I Кручковский.

По 25 цнт.: Матвій Федоронько, Теофіль Федоронько, Д. Решетило, Крижановский, Яків Семенків, Іван Живак, Стефан Лабойко, Іван Велеґа, Іван Горнятко, Малаукий, П. Попіль, Андрей Попіль, I. Красуцкий, Ал. Шандровский, Н. Крушельницкий, Р. Монастирский, Ришовский, Гр. Рудий, Еміль. Шутран, В. Попик, Явор, Сьвіршко, Н. Попіль, М. Станкевич, Яків Беленький, Ан. Ясчник, Йоан Білїньский, Фр. Пашкевич, Б. Ороховский, Лука Бронарский, Марія Дзюбіньска, Стефан Кравчик, Сеницкий М., I. Крушельницкий.

По 20 цнт.: Яків Кульчицкий.

По 15 цнт.: Гр. Попіль, Денці, Анна Дзюбіньска.

По 10 цнт.: М. Будаази, А. Гайдок, Ф. Чорний, К. Лїпка, М. Лїпка, В. Балай. Разом $30.40

Складна.

За старанєм і трудом п. п. Т. Бибеля і Й. Феши, яко колекторів, зібрано на церкву в Кривій, пов. Горлиця (Галичина) між краянами в Піксвіл, Йонкерс, Ню-Йорк і околици поважну суму грошиї ($111.10), котрі забрав з собою до старого краю висше згаданий Й. Феш.

Суму сю зложили слїдуючі:

По 5 дол.: Т. Бибель, Марія Ґиба, Е. Бибель.

По 2 дол.: Ю. Пац, Д. Бибель, Й. Феш, М. Сайферт, Д. Пелеш, А. Пецух, Р. Грущаник, Ф Дзопа, М. Грущаник, Д. Феш, М. Феш, С. Феш, Л. Докля, М. Бигуняк, У. Шведа, М. Бибель,

По 1 дол: Т. Бибель, о. П. Тямкевич, А. Ґелета, З. Васенко, П. Вашічко, М. Бибель, О. Федорко, Й. Препон, Т. Бибель, Д. Пац, Т. Докля, П. Слота, М. Вашічко, Т. Рошко, Й. Филяк, М. Кеп, А. Урда, Д. Кец, Ю Дриєвска, Е. Грушаник, Й. Квочка, Л. Палубняк, П. Филяк, Й. Бибель, Н. Шута, Гр. Вислоцкий, П. Бигуняк, П. Суда, П. Моніта, Р. Шкимба, А. Урда, Р. Солонка, А. Пелеш, Р. Копча, А. Пестрик, Е. Бибель, М. Сірак, Е. Ільчак, Е. Глушко, М. Шведа, Р. Бибель, П. Волняк, Т. Бибель, Т. Салатка С. Кец.

По 50 цнт.: Й. Адомирко, Н. Вашенко, В. Гащец, П. Мазур, Й. Корін, М. Пупач, Й. Чорновецкий, В. Вислоцкий, С. Косар, Е. Фецко, П. Свист, М. Гайтко, П. Микуляк, Ф. Вирхняньский, Й. Зорило, Т. Ячичак, Т. Василькович, Т. Парагус, А. Михалчик, Ф. Саколич.

По 25 цнт.: П. Фушак, О. Партей, Т. Туз, М. Глива, Е. Цоппель, О. Обух, Н. Обух, А. Сидоряк, М. Сидоряк, Т. Ширак, П. Солонинка, А. Гойтко, Й. Бодак, Т. Кицей, Е. Мацинчак, Д. Кицей, П. Вашенко, А. Вислоцка, А. Малик, Л. Гутира, Гр. Загурский, М. Сидоряк, П. Липняк, У. Теговска, Т. Загурска, Д. Загурска.

Всім жертводателям належить ся честь і велика дяка, а заразом просить ся, щоби і на дальше не забували за своїх бідних краянів.

Димитрій Бибель.

Жертви на Руску Бурсу.

На хрестинах у Йосифа Запоточного в Скрентон, Па. зложили гості слїдуючу жертву:

По 1 дол. Анна і Йосиф Запоточний.

По 50 цнт.: Афтанас Ґлух Іван Кірилюк.

По 25 цнт.: Тимко Шеремета, Тимко Назар, Клим Витушиньский, Алекс. Мондляк, Никита Кузьмин, Леон Михалишин, Яків Стаднїр, Дора Меліш, Грицько Трачук, Онуфер Запоточний, Гр. Запоточний, Григорій Бомба.

По 15 цнт.: Михайло Най, Василь Стельмах.

По 10 цнт.: Гринько Василик і Федько Малїш.

По 5 цнт.: Тома Перец.

Разом $6.55.

Жертву збирали Тимко Шеремета і Іван Кірилюк.

Гроші віділано до топерішного касієра Р. Бурси п. Гавр. Дзядика 130 Main St., Derby, Conn.

РЕДАКЦІЯ.

На фонд Р. Н. Еміґраційний

зложили слїдуючі жертви на руки п. I. Бурштина в Бофало, Н. Й.

По 25 цнт.: Іван Бурштин, Ксеня Бурштин, Яремко Харитон, Василь Беднарчук, Григорий Видиш, Марко Сивик.

По 10 цнт.: Марія Бурштин, Ольга Бурштин, Стефанія Бурштин, Лукіян Колодій, Павло Фарина, Ів. Ільчишин, Доротей Возьний, Олекса Флейтута, Ів. Фарина.

На мітинґу в Тов. З. Україна.

По 25 цнт.: Павло Корпан, Ів. Черкас, Ілько Яньчак, Никодим Веруи.

По 15 цнт.: Ів. Кучапский.

По 10 цнт.: Радчук Василь, Антін Корпан, Василь Лукув, Гарасим Комар, Семко Іващук, Ів. Мельник, Петро Шерко, Пюнтькович Дмитро, Андрей Цюпа, Максим Іващук.

Разом $4.55

Іван Бурштин орґанізатор відділу 131, Тов. Заокеаньска Україна, в Блек Рак, Н. Й.

Просьвітно-популярний місячник.

„Грім"

Виходить в Чернївцях раз на місяць. — Предплата стоїть в Америку пів дол.

Народе робітний!

Еще славний наш батько Тарас Шевченко сьпівав:

Удар Боже, удар громом
Над тим домом, де мремо ми.

А хотя від его смерти минає уже сорок і шість лїт, то все еще той дім неправди і неволї, в котрім завмирає наш народ нерозбитий. Еще панують вороги над нами, утискають нас своєю силою, заковують нашу волю в кайдани. Велика гора несправедливости і кривди лежить над нами і не даєсь нам ворухнути.

І деж нам найти тої сили, щоби розвалити дім неволї, щоби розбити кайдани, що нас гнетуть, щоби звергнути з нашого народного тїла ту страшенну гору, що не дає нам розвивати ся, та розростатись, не дає злучитись до купи розірваним частям нашої Вітчини, та спиняє кождий наш визвольний рух?

Ой треба нам сили, треба нам страшного грому! Най він розбудить наших загулюканих братів з погубного просоня, най перейме жахом наших нікчемних ворогів і най розібє той дім, де мремо ми, най розторощить кайдани, що нас тисауть, най розвалить ту гору, що на нас налягає. А тим громом най буде правдива просьвіта, най буде народне і класове осьвідомлене нашого робітного народа.

Не иньшу, а власне ту задачу переймає наше видавництво, наш популярно — науковий місячник

„ГРІМ".

Він буде старати ся познакомити наших хліборобів і робітників в тими подіями з нашої минувшини, що сьвідчать о безмежнім геройстві і пожертвованю славних наших предків: він буде познакомлювати своїх читачів з подвигами славних борців за праву і волю, що вийшли з межи иньших народів сьвіта. Він ме старатись показати нашим людям способи, як скинути з себе кайдани тьми і неволї, як єднати свої сили, як гуртувати ся до побідної боротьби з переможними ворогами.

Та щоби „Грім" сповнив ту свою величаву задачу, мусить він найти голосний і щирий відгомін у серцях нашого люду, у тих міліонних масах, що своїм потом а нераз і кровію зрошують нашу простору землю, що на всіх працюють, всіх удержують, а самі проживають в злидних, у горю тяженькім, у непроглядній тьмі.

Нехай наш „Грім" розбудить ті маси до нового житя. Нехай ободрить їх до завзятої і невсипущої боротьби о кращу долю. Най просьвітить їх уи сьвітлом правди. Най злучить їх у одну велику непоборину силу. А коли се стане ся, розпаде ся сам від себе той дім неволї, де ми завмираєм безкорисно і безслїдно. Спадуть з нас тяжкі ворожі кайдани, розвалить ся і розсипле ся в порох гора безправства, що на нас налягає.

Тому сьміло до дїла, милі братя! Ширіть „Грім" у найширших верствах нашого народа. Не жалуйте тих 50 центів на рік. Не лиш письменні, але і неписьменні наші люди жаждуть гарних, цікавих і дешевих книжочок, котрі би їх ободрювали в їх в тяжкім житю, розвеселяли у сумній годині, заохочували до народних подвигів. Ось тепер мають вони таке видавництво. Мають наш „Грім".

Нехай-же помагають єму після змоги. Нехай кождий щирий патріот, хоч би не знати як бідний, предплатить наш щирий а голосний „Грім". І аж тоді, коли загомонить він по цілїй нашій широкій і безмежній Руси Україні,

розпаде ся дім неволї,
сьвіт правди засьвітить,
і помолить ся на волї
козацкії діти

Всі грошеві посилки, листи і рекламації треба адресувати так: „До редакції місячника „Грім" в Чернівцях, ул. Паньска ч. 13." Austria Bukowina.

При заповленю треба вислати також предплату 50 центів і виписати докладно свій адрес.

Видає хлопский комітет редакційний.

ДУМА В КАНАДИЙСКУ НІЧ.

От вийшов я в темну нічку
У лїс на горбочок
Кругом себе я споглянув:
Мов який садочок.

І зіроньки тут сияють
Иначе у краю
Місяць також приглядаєсь
В поблизькім ручаю.

А я мовчки споглядаю
На яскраві зорі,
Дума думу доганяє,
Мов филї на морі.

Ой зіроньки яскравії
На небеснім поли
Ви бачите що я тужу
Потїште в недоли.

Ви бачите що я тужу,
Плачу, нарікаю,
Що від своєй миленької
Вістоньки не маю.

Перекажіть до милої,
Як на вас споглянє,
Вздихне тяжко і згадає
Та плакати стане.

Перекажіть, що бачили
Темненької ночи,
Як за нею стужив ся я
Та видивив очи.

Михайло Кулачковский.

"SWOBODA"
(LIBERTY)
THE RUTHENIAN WEEKLY
published every Thursday
at 184 Hudson Str., New York, N. Y.

JNO. J. ARDAN,
Publisher and Editor.

Terms: Two dollars a year.

Established 1893

Advertising rates furnished on application.

„Свобода"

виходить для руского народа в Америці і орган „Р. Н. Союза", виходить що тиждня в Четвер і коштує:

В Америці на 12 місяців $2.00
До старого краю на 12 місяців $3.00
В Америці на 6 місяців $1.00

Українці можуть замовляти „Свободу" через Книгарню „Київської Старини" Безаківська 14, Київ.

Оплачувати газету треба все-гда з гори.

Гроші треба посилати в рекомендованім листі, або через експресовий, або почтовий money order (мoні opдep). Money order, то є карточку, котру дістанете від почтаря або агента на експресовім офісі, пішліть нам, бо без того ми не маєм грошей дістати.

Адрес:

„SWOBODA"
184 Hudson St., New York.
Телефон 7074 Spring.

Хто хоче, щоби єго адрес змінити мусить подати нам, крім нового, також свій старий адрес.

За права нашого народа!

Борба наших студентів з Поляками на львівскому університеті і жорстокі арешти 114 студентів, викликали не тільки в нашій суспільности—але в цілій цивілізованій Европі співчуте для наших героїв і гіркий осуд наших „браці" Поляків. Підем духа великий. Студенти з одушевленем заявили, що ніколи не відчували такого морального вдоволеня з своєї праці, як власне тепер. Бож слова разом з ділами сеж знак характерів правдивих народних робітників. І за свою посьвяту спіткала їх така кара, як карають тільки звичайних злочинців. Ляхи хочуть силою фізичною згнести сей початок борби за наші рускі права. Та від цілої суспільности тепер залежить, чи вийдемо побідно з неї. Ми американьскі Русини не в стані інакше помогчи нашим молодим борцям, як тільки долярами. Рукою не досягнемо наших ворогів. Русини амер. зложили доси висше $100 долярів, сподіємось, що сума ся зросте незадовго в десятеро.

Тож ще раз звертаємо ся до всіх Русинів з зазивом як найскорше присилати датки на руских студентів.

Чи потрібний нам в Америці Народний Комітет і яка єго ціль.

„Пощо властиво сего Народного Комітету? Яка єго задача? Яке єму діло?"

З такою то різкою і з зрозумінем річи написаною статею, виступив в ч. 8. „Свобода", звісний нашим читачам зі свого сьмілого пера, п. Мир. Стечишин. Не маю я заміру сперечатись з тов. Стечишином і що до поглядів ним висказаних на справу не тільки українсько-руских, але взагалі усіх пролетарів — годжусь з єго гадками цілком, — одначе й сам я, яко пролетар, почуваюсь до обовязку замітити від себе пару уваг з тим застереженем, що своїх поглядів не маю звичаю накидати ні кому...

„Адже за час істнованя теперішнього Нар. Ком.", пише тов. Стечишин, „жите американьскої України йшло собі так, як було би йшло і без Комітету, а ціла діяльність Комітету о скільки звісно, ограничила ся на збираню складок добровільних, тай у збираню складок добровільних Комітет дав геть перегнати ся „Свободі", яка зовсім не була Комітетом".

А понисше читаємо:

„Американьских Українців вяжуть зі собою: одна мова, спомини про старий край і (у декого) бажане ставити опір денаціоналізації"... ну — „і маленька звязь зі старим краєм, бо якісь там інші спеціяльні інтереси", після гадки тов. Стечишина „годі нам й думати."

„Во який же є спільний інтерес", пише Стеч., „прим. у майнера і попа? — у фармера і у бизнесмена?"

„Робітника вяжуть класові інтереси з робітниками иньших народностий, попів „вяжуть" (? — М. В.) інтереси з иньшими попами, бизнесменів — з бизнесменами і т. п. Але всі они разом стають против себе, бо в борбі о істнованє не істнують... взгляди на національність".

„Що більше", пише тов. Стеч. дальше, „і в духових питанях Українці мало вяжуть ся з собою", бо як нібито трафно запевнає автор — „Українець-католик волів католика Поляка чим Українця-баптиста. . Українець знова соціяліст — в кождім (?) разі скорше воліє товариство соціяліста Москаля чим Українця консерватиста", тому після гадки тов. Стеч. „непростимий гріх против людства творить всякий націоналіст, що стараєсь вдержати народ в одноцільности при помочи навіть брутальних средств."

„Во і яка у нас одноцільність?" пише п. Стечишин. „Поміж Українцями найдете ультрамонтанів, православних, протестантів, атеїстів — републиканів, демократів, лібералів, соціялістів, ба навіть й анархістів!"

„І нежеж ті всі", пише автор, „холоднокровно мали-б згодити ся на Народний Комітет, котрий нагадовави нам архів пережитих стремлінь", — се значить малибісьмо піддавати ся якійсь там дисципліні? Ні! ніколи!..

Отже тут властиво твердий оріх до розторощеня для наших вільнодумців!

„Українців вяжуть зі собою одна мова, спомини про старий край і т. п." виводить тов. Стечишин, але про якісь там „спільні" інтереси годі нам й думати".

Чому? Чиж би через те саме, що один робітником, другий попом, фармером, бизнесменом і т. п. ми не переставали творити одну спільну націю, одну цілість, в котрої імени (усунувши на другий плян усі особисті, чи партійні погляди) стремілиб валом до відродженя як кількадесять міліоновий український нарід на висші степені все сьвітньої культури?

Нещасний той многострадальний наш нарід руский! Днесь, коли на геройства не одиниць, але цілих соток найкрасших народних цьвітів — дивимось не в мертвих архивах, але „живими очима", днесь, коли майже усі народи напружають усі свої сили для добра своїх націй, ми і на дальше жахаймо ся сказати собі правду в очи... і до перепон в стремліню до красшого жетя зачисляймо все еще утерту фразу: „Непогодимось, бо той ультрамонтан, сей православний, а инший соціяліст" і т. п. і без кінця, а в дійсности тому лише, щоб не підлягати народній дисципліні, себто Народному Комітетови, котрий не одні — а лишень другі ставляють...

Михайло Веля.

Друга росийска Дума а Україна

Вибори до другої Думи вже укінчились і після звіту міністерияльного, виборчого департаменту склад нової Думи представляє ся ось так. На одну сотку (а буде їх всіх 523) припадає 38 послів найскрайнійшої лівиці (тут зачисляеть ся соціял-демократів, соціял-революціонерів і трудовиків), 26 конституцийних демократів (кадетів) і умірковавих лівих, 18 умірковавих, 9 польских національних демократів, а тільки 7 правих, таких, яких бажав собі цар і його кліка. Коли собі пригадаєм попередну Думу і прирівнаємо з теперішною, то вдарить нас сильно в очи упадок конституцийних демократів, які були панами першої Думи, а кольосальний зріст скрайної лівиці. З відношеня отже процентового виходить, що в Думу вибрано 198 соціялістів трох відтінків, 136 умірковавих радикалів, 94 умірковавих демократів, 47 польских національних демократів (рівних нашим галицким Wszechpolakam), тільки 36 правих (правительственних), а кільканайцять невісної доси марки.

Отже зміна настрою Думи змінилась в напрямі радикальним, тим самим являє ся ще більше не на руку урядови, який тільки на те і розвязав першу Думу, щоби в другу вировадити відданих собі послів, людей з „союза русского народа", або по нашому „чорносотенців", людей ворожих всяким змінам, слухняних царевы і його кліці. Сталась нечувана побіда міского і сельского робітника над своїм відвічним гнобителем, поміщиком і богачем-капіталістом, побіда, якої не сподівались найбільші оптимісти. Щоби оцінити як слід єю побіду, треба знати, серед яких обставин відбувались вибори. Перш усього знана річ, що бюрократія за всяку ціну старалась перевернути своїх заушників. Послуговалась при тім всім, що тільки могло вийти їй на користь. І так насамперед викреслено з виборчої лісти майже половину з тих, про яких знали, що в виборах до першої Думи голосували на опозицийних кандидатів. Дальше заборонено всяких зібрань і агітаций за радикальними послами чи виборцями, а навіть заборонено вибрати послами сих, що які після першої Думи з нагоди єї розвязаня підписали виборску відозву до рос. народа. Задля марних причин або зовсім безпідставно арештовано всякого, хто тільки був підозрілий урядови яко можливий опозицийний кандидат на виборця або й посла. По просту роблено нагінку на людий, як на зьвірів в часі полюваня. Дальше коли звважимо, що для сельских виборців треба було йти десятки миль до виборчих місць і то в таку пору, якою є сегорічна зима в Росії, то вислід виборів є справді якимсь незвичайним ділом сьвідомости і организації поневоленого народа. Яка страшна зміна довершилась в царстві тьми і неволі. Таж сей мужик до недавна бувби вбив всякого на місци, хто важив би ся зневажити маєстат батюшки-царя. Не помогли вже слова за „батюшку і вітчину", мужик росийский зрозумів фарисейство і лож, а голосуючи переважно на трудовиків (партію, яка похожа на нашу сельску радикальну) дав доказ, що він не той з перед двох років. До його освідомленя причинив ся більше сам царат своїми лайдацтвами, чим сама агітація поступових партий. 75 процент мужицтва брало участь в виборах, а се тим характернійше, що міска людність далеко не в такій мірі брала участь в виборах.

Міский робітник враз з поступовою інтелігенцією вибрав правдивих робітничих послів, головно соціяльних демократів чи революціонерів, які в купі з сельскими трудовиками творять найбільшу групу в Думі. Міщане вибирали кадетів, яких програм політичний обстоює також свободу політичну і богато инших демократичних реформ. Меньше важні так звані „умірковані", хоч і они не зовсім підуть за урядом. А вже про правих нічого й казати. На 523 їх лише 36. І за сих 36 „істинно руских депутатів" правлено молебні майже цілим православним попівством; та тут поміч Божа не дописала подібно як в війні з японцями. Погром правительства на цілій лінії. Заключаючи з поведеня уряду супроти першої Думи виходить, що цар розжене другу Думу ще скорше чим першу. Не може тут бути ніякої згоди правдивої судії з ошуканцем-розбійником. Його конче треба засудити на кару. Оже знова борба та не знати з яким на разі успіхом. Ми тільки не сумніваємо ся о тім, що остаточно народи російскі скорше чи пізнійше дібють ся свого, а перед всіми народ український. Він оден найбільше скривджений рос. деспотизмом. Чи будуть які заступники нашого народу і кілько буде в другій Думі на разі не знаємо. Свободу кождої нації голосять всі партії поступові не виключаючи і нашої. Отже коли прийде питане про національности, то перш усього мусять розібрати і полагодити наші народні болі. Ми мусимо вірити, що (если тільки Дума буде в силі що небудь робити) демократія російска справедливо і гідно осудить наші кривди заподіяні деспотичним урядом і приверне народови українському належні йому права на жите і розвій. Москалі добре тямлять се, що Українці з поміж своїх національних інтересів боролись разом з ними за загальним добром російского народа.

Від тепер посли, які вийдуть з України (так було в першій Думі), до якої національности не належали, коли они тільки правдиві демократи, повинні як родовиті Українці боротись за права українського народа, а вже самі Українці ніяк не повинні ставити питаня національного на друге місце.

Та заки се все станеться, то Думою краче чорний ворон, бо в таборі царскої ради настав переполох не до описаня, і деякі з них радять не допустити навіть до першого зібраня Думи. На кождий случай се питане рішить ся незадовго.

Коби не за пізно!

Деякі робітники дуже цікаві люди. Они все будуть кривитись, нарікати на нужду, але і пальцем не ворухнуть, щоби поліпшити свое положене. Загально звісна річ, що жаден робітник як одиниця поліпшити свого положеня не може. Тут потрібна організація більшого числа робітників і то організація не лише економічна, але і політична. Але неоден робітник, що, як сказано, все нарікає на свою щербату долю, не хоче до ніякої організації належати. Він не стараєсь бути горожанином краю в якім живе, щоби опісля мати голос в справах загальних, ні не належить до економічних робітничих організацій — до юнії. Він ходить осібняком і нарікає. І чи може бути яка користь з такого поступованя?

Але ще й такі, що коли грозить страйк, або який другий „тробель", они вкінци вписують ся до юнії, але на се тільки, аби скоро лише мара страйку мине сейчас же з сеї юнії виступити. Ім бачите, жаль тих пару центів, які юнія від них вимагає.

Подібних людий є досить спора купка між нашими майнерами. Після закінченя страйку (чи як казали соспеншен) минулого року многі з них перестали платити до юнії. Наслідки такого поступованя вже слідні. З ріжних сторін твердого угля пишуть нам, що компаністи не додержують условій, на які згодились дотично платні заробітної, робучого дня та других справ. І зовсім природно. Як могуть компаністи шанувати тих, котрі самі себе не шанують? Як могуть компаністи додержувати своєї обіцянки супроти юнії, если самі робітники своїх обіцянок супроти юнії не додержують? Як могуть ті, що зраджують свою власну організацію сподіватись, аби компаністи їх не зраджували?

Ми не боронимо компаністів, але кажемо, що кождий зрадник чи він компаністом чи робітник заслугує лиш на погорду. І тому кождий чесний робітник повинен стояти при своїй організації до загину і не опускати єї — а ті, що покинули юнію повинні сейчас назад до неї вступити. В противнім случаю заслужать собі не лише імя зрадників своєї власної, робітничої справи, але кромі сего в будучности компаністи так їх притиснуть, що вмісто центів, які заощадили, тепер не платячи до юнії — втратять доляри.

В справі видавництва „Читальня".

Неоден з читачів „Читальні" дивуєсь мабуть, чому вже від давна не появилась жадна книжочка „Читальні". Отже річ ма[illegible] ся так.

Робота при календарі „Союза" і перепроваджуванє до Ню Йорку спи[illegible] видавництво на деякий [illegible] дальше дуже мале [illegible] передплатників а [illegible] число довжників.

„Читальня" має [illegible] 195 передплатникі[illegible] вже враховуючи ту[illegible] ції часописий, як[illegible] лаєсь зе видавни[illegible] даром. Та й те не[illegible] сло передплатни[illegible] досить поважну [illegible] $146.10. Переди[illegible] заплатили гро[illegible] (поз. Септем[illegible] 906), бо тод[illegible] переста[illegible] Читальня виходити — [illegible] всего $55.50.

З сего ви[illegible], що видавництво [illegible] стоть лихо і [illegible] бодай на [illegible] дане.

Почало[illegible] по волю

пок. А. Бончевского, який волишив на сю ціль 500 долярів, та переходило ріжні фази. Доси видано 28 чисел (пересічно по 32 сторін) а 23 книжочки. Єсли рахувати наклад одного числа з папером, складом, друком, вязанем, експедицією, адміністрацією і т. п. по 30 долярів (після скалї друкарской сам склад повинен коштувати менче більше сю суму), то наклад 28 чисел коштував 840 дол. До сего треба додати о бравки і гонорарі, над 120 долярів — разом 960 дол. На сю ціль лишив пок. А. Бончевский 500 дол., просьвітна спілка 36 дол., передплатники зложили 379 долярів — разом 915 дол. — значить остає дефіцит в сумі 45 долярів. Книжочок друковалось 1000 кождого числа, отже кождого числа після експедиції оставалось 800 примірників, разом 22.400 примірників, які рахуючи по накладовій цінї представляють вартість (по $0.0343 число) $768.32. Відтягнувши від повисшої суми недобір 45 дол., маєток „Читальнї" представляя вартість $723.32. Так щож коли весь сей маєток в книжках, а не грошах!

Помимо сего лихого стану видавництва, думаем, що не требаб его застановлювати і скоро лише трохи упораемось з другими роботами, почнемо видавати его дальше. Однак щоби „Читальня" могла заінтересовати більший загал людий, з'єднати собі більше передплатників, зміцнїти, треба, аби сьвідомі Русини більше інтересували сь сим видавництвом і підпирали его містячи у нїм свої праці та агітуючи за ним.

На добавок скажемо, що ті люди, які поплатили за „Читальню" наперед, се є мають заплачену передплату після Септембра 1906, могуть сї гроші лишити на рахунок дальшої передплати, або могуть собі вибрати на дотичну суму книжок оголошених в „Свободі", або, єсли хочуть, звернемо їм їх гроші назад.

Тих же що винні за „Читальню" просимо прислати нам свій довг, а заразом повідомити нас, чи хотять дальше діставати „Читальню", або нї.

Адресувати так:

„Читальня",
184 Hudson St.,
New York, N. Y.

Пекуча потреба Ню Йорских Русинів.

В місті Ню-Йорку живе сила Русинів. Дехто рахуе що є їх тут 10 тисяч, але число се непевне, бо статистики на се жадної нема і дуже можливе, що Русинів тут в два або й три рази більше. Живуть они в суміш з другими народностями і многі винародовились в користь Поляків, Словаків та других народностий. Головною причиною чому ню-йоркскі Русини винародовлюють ся в користь других є величина міста Ню-Йорку і брак певного центрального місця, де они моглиб разом сходитись і пізнаватись. Церкви і „галї" де відбувають ся братскі мітинги не надають ся до взаїмного запізнаваня ся і сходин, раз зі своєї природи, друге тому, що люди сходять ся до церков і на братскі мітинги рідко і лише в певній означеній порі дня, не все для кождого догідній — а тут потреба би такого центрального місця, де люди моглиб сходитись в якій небудь порі дня, поединчо чи гуртками, де моглиб разом поговорити, заспівати, добути всяких інформаций, дещо прочитати а навіть і учитись. Словом тут потреба Рускої Хати.

На таку хату себто бодай кілька своїх комнат одному товариству чи гуртковй людий здобутись тяжко, бо винайм еї і удержане вимагає немалого вкладу, але спільними силами можна би сю трудність побороти. Є приміром, в Ню Йорку кілька запомогових братств, і товариств, е кілька гуртків, що сходять ся разом для певних цілий, і всі они за місце, де сходять ся раз чи два рази в місяць — платять досить велику суму. Чиж не ліпше есліб ті всї товариства і гуртки порозумілись разом і винаняли спільними силами спільну хату а бодай кілька комнат в яких булиб своїми панами? До них певно прилучились би і деякі поодинокі люди, що чують потребу такого центра і Русини ню йоркскі малиб свій власний куток зразу арендований, а пізнїйше колиб справа ішла добре, моглиб наймити й цілий дім, або і купити его на власність.

О скілько ся гадка далаб ся перевести в практиці не знаем, але на всякий случай радібисьмо аби про сю справу подумали також другі Ню-Йорскі Русини, які тут вже давнійше.

Дорога до переведеня сеї справа в діло булаб така:

Товариства і люди, яким ся справа лежить на серци повинніб поговорити про се зі своїми знакомими, на зборах, мітингах і т. п.

Дальше скликати збори з членів всїляких товариств і гуртків. На сих зборах вибрати комітет зложений з представителів кождого товариства і гуртка по одному а єсли потреба дібрати до них також кількох людий з поза них.

Комітет такий міг би вибрати з поміж себе стиcлїйший комітет для вироблення статутів.

Статути предложити до одобреня ріжним товариствам, а після такого одобреня і розуміє ся певних грошевих з'обовязань, винаняти хату.

Що така справа при добрій воли і охоті моглаб перевестись, видно з сего, що другі народности мають дуже много таких своїх хат а деякі і власні доми.

Розуміє ся, що есліб така хата справді була винаята, то кожде товариство чи гурток, який причиняєсь до винайму такої хати, мавби певні означені днї в місяци, в котрих уживавби комнат виключно для своїх цілий — инші дни були-б свобідними для всїх. Комнати такої хати мусїлиб бути вітворені для ужитку членів цілий день а не лише вечерами. В комнатах мусїлиб бути книжки та часописи а вечерами відбувалась би наука англїйскої мови чи других потрібних предметів. Впрочім ті річи булиб докладнїйше обговорені і оброблені вибраним для сеї цїли комітетом.

Гадка власної хати не наша і не нова — і если ми пишемо про неї то лише тому, аби еї на ново поставити перед очи нашої публики і викликати дискусію, яка конець кінцем таки повинна допровадити до якихсь реальних результатів.

Рутеньский „бизнес".

Нашим читачам звісно з 8-ого числа Свободи про те як Руска Книгарня в Скрентонї, Па., не може діждатись книжок з краю помимо сего, що гроші на них вперед вже давно вислані. З подібними цьвітками рутеньского бизнесу — ми Русини американьскі мусимо нераз стрічатись і тому не завадить подати їх до загальної відомости. Може хоч се на що здасть ся, бо наші письма і прозьби не находять жадного відгомону у старокраєвих братів.

Ось они:

В Лютім 1906 року післав Петро Стрільчук з Ґлендайв, Монт. $9.50 до книгарні Шевченка у Льводі на ріжні краєві часописи. До Лютого 1907 не дістав він жадної з замовлених часописий, анї відповіди на свої письма. Наша редакція також не дістала відповіди на свої письма в сїй справі.

В Січни 1907 вислав п. Семенюк з Сейр, Па. $10.37 до п. Грабчука в Чернівцях на кілька краєвих часописий — решта гроший мала бути задержана п. Грабчуком до дальшої розпорядимости п. С. Вмісто замовлених часописий п. Грабчук вислав п. Семенюкови книжок свого видання на 50 корон і обіцяв посилати „Грім" через оден рік даром.

В 1903 роцї прислала нам редакція „Гайдамаків" неоплачену паку одного числа „Гайдамаків" і певне число книжок свого видання. За пересилку мусїли ми заплатити кільканайцять долярів і як опісля довідались ми з письма, редакція „Гайдамаків" бажала, аби ми те число розіслали враз з Свободою а зі спродажи присланих книжок покрили кошти пересилки.

„Гайдамаків" зі Свободою розсилати ми не могли, бо се противить ся тутешним почтовим законам — але розіслали їх з книжками і в осібних пачках, книжки прислані для оплаченя пересилки розіпхали між людий як могли, деякі даром инші за половину цїни або і менче. І ось в 2 роки пізнїйше дістали ми упімнене від „Гайдамаків" о заплату цїни за сї книжки, яких ми не спроваджували.

Про те, як поступав Кредитовий Союз з тутешним Народним Домом і що деякі патріоти не зволять навіть карткою посьвідчити відобране нераз більшої суми післаної на загальні цїли — була вже давнійше мова в Свободї.

Чи подібний рутеньский бизнес може скріпити звязь Русинів тутешних і заморских — кождий легко зрозуміє

Гірка правда.

У минувшому числї „Свободи" була надрукована прекрасна і цїлком правдива стаття, підписана „Православний". Вона була написана, як видко, з болем серця, яке не могло утримати тої гіркої правди, яка е навкруги дописувателя.

Православна місія, забравши у свої руки бідних Українців, тай досї під видом прадідної віри дусить їх: вбиває у них національне самопочуте. В Америцї мало що не головно проживають Українцї, прийшовші з Австрії та Росії, алеж не дивлячись на се, попів (чи лїпше сказати аґентів) руский уряд посилає не їх рідних, яких вони зрозуміли би, а таких, котрі не знають нї мови їх, нї духу українського народу та й знати не хочуть. Правда, є ту й українські попи, приїхавші з російскої України, но вони, запродавши себе російскому урядови, чинять американьским Українцям більше шкоди віж ті, що не розуміють українськой мови. Я з Росії і зі свого прибутя до Америки чимало дивував ся тай досї дивую ся, як то ся може стати, щоби така маса Українців та дала ся водити за ніс ріжним крутїям і кинула свою гарну українску мову і нині замість того, щоби розмавляти на своїй, кождому Українцеви зрозумілій мові, починала балакати, прямо сказати, якоюсь тарабарщиною. Но се було би ще нічого, що старають ся говорити по великоруски, та менї прикро робить ся, як зобачу, що й дїтий українськах учать тарабарщині. Можна би було ще винести, як би они учили ся чистої літературної великоруской мови, но, як менї відомо, сеї мови вони не научили ся тай ніколи не навчать ся. До чого се? Чи вжеж серед осьвічених Українців нема чесних людий, які могли би знищити се зло? Чи вжеж вони усі передали ся на сторону російскому урядови і зробили ся так званими у Росії „истинно русскими людьми", чи лїпше сказати: чорносотенцями? Ні, не всі. Є маленька жменька з Австрії, яка їборе ся супроти невстидних, відрікших ся від своєї матери України, російских попів, та жменька „твердорусів".

Мої соотечественники можуть менї сказати, що я пишу кривду, і що російскі попи не суть аґенти, а чесні, благородні, богобоязні пастирі стада Христового, захищающів своїх православних овець від нападу хищних вовків. Та деж там? Факт минулих десяти літ говорить инше. Що дала українському народови православна місія? Окрім зла — нічого!

Часопись „Свѣтъ", що видає ся за гроші робітників, замість того, щоб захищати їх права, обстоює російский уряд, ту жменьку ґеробів, які в Росії в теперішньому часї називають ся злодіями, катами. „Свѣтъ" називає себе малоруською часописею, себто українською, а друкуеть ся тарабарщиною. Тепер у Росії видаеть ся маса українських часописів, закладають ся просьвітні товариства, а тут в „Свѣтѣ", прозивающому ся малоруским, прот. Товт не тільки вилазае свою ненависть до українськой мови, але навіть називае усїх чесних Українців „дурнями", „ослами" й „мерзавцями" (звичайні і едині перли його ельоквенції), а істнуваня самої України не хоче й признавати. Таких кривд і не перещитаеш.

Та щож за причина такого поводженя з Українцями?

Всїм звісна добродушність і довіре Українців, чим і запомогли са безсовісні наглецї. Тільки се й губить Українців.

В будучу неділю пічнеть ся конвенція „Православного Общества Взаимопомощи", а опісля неї і Собор. Нехай всї на кінець зрозуміють, що час уже скинути опіку жмені дармоїдів і стати на шлях самостійности.

Нехай сознательні делеґати піднесуть протест проти усїх діющих ся злочиньств і добивають ся того, про що було казано в минулім числї „Свободи" під заголовком „Надіслане. Що дїесь між православними?"

Гірка правда, но колись повинна бути сказана.

Православний з Росії і член „Общества Взаим."

Процес за узброене повстане в Москві.

Недавно скінчив ся суд над найбільшою частиною участників московского повстаня, якого не могло подужати місцеве військо, а яке розбив аж прибувший під командою ґенерала Міна семенївский полк. На лаву обжалованих, так само як і у теперішному процесї „Републіки Тукум" попали не головні діячі повстаня, але люди лишень подекуди замішані в повстане, яких пірвав могучий, стихійний рух бор[…] А власне про […] о во[…] […] сього [р]уху сьвідчить найлїпше се, що головною опорою повстаня була фабрика „Прохоровска Мануфактура", котру до послідньої хвилини уважали чорносотенною. У повстаню однак вона взяла найбільшу участь! Повстанці складали ся з робітників, а головний провід спочивав у руках невеличкого числа інтеліґентів. На лаві обжалованих засїло 68 людий, одначе між ними нема ані одного з „головного штабу", бо одні з них розстріляні, другим удало ся утечи. Сьвідки інакше говорили підчас слїдства а інакше на розправі. Підчас слїдства вони бояли ся ґен. Міна і тому говорили так як він їм прикавав, однак як що його революціонери вбили то тоді і сьвідки відважили ся говорити правду.

Всї обжаловані, кромі двох, не признали ся до вини. Признав ся тільки молодий хлопець Честнов і дівчина, прозвана „Пчілкою", про котру думають, що була членом головного штабу. Як еї поспитали, чи вона винувата, відповіла: „Я є членом партії соціялістів революціонерів, їх робота не є злочинна і я ніяких пояснень судови давати не хочу!" А Честнов сказав: „Я дуже радий, що мав щасте брати участь у борбі за право бідного люду!"

Засуд випав острий: в арештантскі роти засуджено 10 ох, на Сибір 8 ох, в каторжні роботи на 12 літ 3-ох, на 10 літ 2-ох, на 4 роки 3-ох, на 3 роки одного, решту увільнено. Як перечитали вирок публика заплакала, а потому засуджені разом з публикою засьпівали революційні пісні і похоронний марш. Всї засуджені суть корінними Москалями.

Перший Руский політичний Клюб в Америцї.

В Едмонтонї завдяки кільком щирим патріотам заложено дня 30. січня Р. П. К. і зараз ухвалено устроїти баль з таньцями, котрий відбув ся дня 7-го Февр. с. р. в користь сего Клюбу. Баль відбув ся в гали п. Рудика дуже красно і урочисто, в присутности мало що не сотки народа. При кінци забави прийшов д. Войценко, руский фотоґраф, котрий відобрав цїлу групу гостий і по тім розійшли ся гості веселі домів.

Гість.

Спростоване.

В ч. 50 „Свободи" якийсь П. Гр.-к. вчепив ся Кравця, дорікаючи йому, немов то він противорічить своїм засадам проти алькоголю. Се не є згідне з правдою. Я добре знаю Я. Кравця, бо він з моєї кольонії; знаю его як доброго, тверезого Русина, що старав ся і старає ся про просьвіту і орґанізацію між Русинами в Канадї.

В. Романюк, читатель „Свободи".

СПРАВИ „СОЮЗА“.

Отець духовник „Союза“:
о. Стефан Макар 'Phone 46—12
11 May st., Ansonia, Conn.

Головний уряд „Р. Н. С.“ на роки 1906—1908.

Предсідатель:
Константин Кирчів,
140 Essex St., Jersey City, NJ.

Місто-предсідатель:
Іван Парпляк, Terryville, Conn.

Касієр:
Алексій Шаршонь,
524 Pine & Franklin St., Shamokin, Pa.

Секретар фінансовий:
Семен Ядловский,
Box 76, Jersey City, N. J.

Секретар рекордовий:
Теодозий Лабовский,
Box 76, Jersey City, N. J.

Радні:
Т. Талпаш, Shamokin, Pa.
Лев Моніта, Lansford, Pa.
Михайло Беля, Holyoke, Mass.
Матій Семенюк, Sayre, Pa.
Андрій Овсак, Trauger, Pa.
Ф. Поливка, Hazleton, Pa.

Контрольна Комісія:
о. Лев Левицкий, Minersville, Pa.
Осип Стеткевич, Olyphant, Pa.
С. Калакука, Jessup, Pa.

Головний організатор:
Семен Ядловский,
Box 76, Jersey City, N. J.

Вступайте до Союза!

„Союз“ — одинока руско народна організація в Америці.

Принимае членів від 1 року до 40 літ життя.

Вступне після літ.

СОЮЗ ПЛАТИТЬ:

Посмертне за мужа $1000.00,
Посмертне за жінку $400.00,
Посмертне за діти від 15.00 до $300.00,

В разі утрати: а) обох очий ніг або рук $1000.00,
б) одної руки, ноги або ока $200.00.

Єли отець родини в шпитали божевільних, Союз платить що року родині $150.00.

Хто хоче вступити до Союза, мусить вписатись також до братства, яке належить до Союза.

Важне

для П. П. Секретарів Р. Н. Союза.

Повідомляю раз на все, що всї гроші належачі до каси Р. Н. Союза посилае ся так: на money-order-ах або чеках виписуе ся імя Alex Sharshon, Shamokin, Pa. Дальше так виписаний money-order або чек не посилае ся до Голов. Касіера, але враз в виказами до Голов. Секретара. Головний секретар опісля відсилае їх до Голов. Касіера.

С. Ядловский,
Голов. Секретар.

Оголошене.

Отсим повідомляю Вас ПП. Секретарі, що принимаючи нових членів до Руского Нар. Союза маете від кождого новоуступаючого відбирати: 1) вступне після літ, так як було перше, 2) за грамоту 25 цнт., 3) відзнака 75 цнт., 4) книжочка 10 цнт., 5) на фонд резервовий 2 цнт., 6) фонд бідних 1 цнт. і 7) фонд народний 1 цнт. При вступі нових членів маете уважати, аби члени були здорові, чесні і добрі Русини і щоб не перевисшали 40 літ житя. Ті, котрі мають висше 38 літ а не скінчених 40, мають предложити метрику родженя або який инший документ, котрий би посьвідчив про їх вік.

С. Ядловский, голов. секретар.

ВАЖНЕ!

До Вп. місцевих Урядників Рус. Нар. Союза і всїх членів, взагалї!

На підставі ухвали IX. головної конвенциї Руского Народного Союза відбувшої ся в Scranton Pa. повідомляю сим вас, що буду настановляти місцевих орґанізаторів Р. Н. С. Хто з пп. урядників або членів схоче занятись орґанізацією своїх рідних братів-Русинів нехай сейчас зголосить ся до головного орґанізатора. Пп. місцеві секретарі мають першеньство.

С. Ядловский,
головний орґанізатор,
Box 76, Jersey City, N. J.

Повідомлене

для всїх відділів Р. Н. Союза.

ПП. Секретарі!

Отсим повідомляю вас, що кождого місяця належить ся повідомити мене: хто був принятий до братства, хто вимазаний; хто був принятий з переступним листом, а хто взяв переступний лист; хто змінив посмертне на скілько і кому записав; хто оженив ся; хто помер; скілько членів позістало в братстві на ціле а скілько на половину посмертного. — Всї такі зміни треба написати на Місячній Справі, т. е. на картці, котра прийде вам з кождим розметом і ту картку по кождім мітинґу або найдальше до 29-го заслати разом з деклярацiями і переступними листами, єсли які будуть, на адресу:

Theo. Labowsky,
Box 76, Jersey City, N. J.

Після тої місячної справи прийде вам слїдуючий розмет, а котре братство не пришле такого повідомленя на час, то его розмет буде такий сам, який був попередний, а члени, котрих братство хотїло приняти або вимазати, не будуть приняті анї вимазані аж доперва на другий місяць, бо на 30-го замикае ся рахунок членів і розсилае ся розмет.

Теодозій Лабовский,
рекорд. секр. Союза.

Читайте!

На підставі ухвали Конвенції „Союза“, кожде братство приналежне до „Союза“, повинно мати отсї книжки:

1) Книжку членів (іменослов).

2) Книжку місячних складок.

3) Книжку касову і протоколову.

На сї книжки повинно кожде братство заслати 5 долярів до каси „Союза“.

Увага

для секретарів місцевих братств і відділів „Р. Н. Союза“.

Понеже секретарі місцевих відділів і братств безустанно домагають ся статутів і грамот членьских від голов. секретарів і в деяких своїх письмах докучають гнївно голов. урядникам, длятого звертаю їх увагу, що такі секретарі роблять се не розсудно і безпідставно і тілько забирають дорогий час на відписуване листів і оправданя, та зражають головних секретарів до праці. Звертаю їх увагу і на те, що діловодство в „Союзі“ через реорґанізацію дуже утруднилось і через те головні урядники мають що раз то нову працю, якої годі було сподіватись, а кожда така праця забирае немало часу. Описати се докладно трудно, хиба буде можливо устно розповісти при справозданю на будучій конвенції перед делеґатами. Се раз.

Друге, нових статутів і грамот голов. секретарі еще не мають готових, а то длятого, що Головна Конвенція поручила Головному Урядови, щоби нові статути дати обробити лоерови, щоби они годились в законами Сполучених Держав і щоби були перетолковані на американьский язик і в двох языках друковались. Лоер, до якого лиш в тій справі удались, статутів наших ще не справив. Так само Конвенція поручила, щоби видати нові грамоти в кольсрах для всїх членів „Союза“. Отже статути і грамоти, сї найголовнїйші річи для нашої орґанізації, котрі деяким членам або секретарям видають ся дурничкою, забрали дуже богато часу. Ходить не о се, аби статути і грамоти були о місяць чи два скорше, але аби були докладно зроблені так, аби не треба було їх всегда на кождій конвенції перемінювати. Грамоти членьскі ми дали до друку одній поважній фірмі в Ню-Йорку еще в місяцю Септембрі, але через страйк робітників-лїтографів, котрий тягне ся вже кілька місяців, та фірма нам роботу не віддала еще до сего часу, а також жадна фірма не хотїла зробити з нами контракт, щоби на означений час скінчити роботу. Отже як статути „Р. Н. Союза“, так і грамоти не будуть скорше готові як при кінци місяця лютого або в марцю. Но скоро ми роботу сю відберемо, так сейчас вишлемо їх всїм відділам для всїх членів.

Члени, котрі не набули грамот членьских, нехай будуть спокійні, бо се їм не перескажае бути членами „Союза“. Всї члени єсли сповняють своі обовязки суть забезпечені на посмертне таке, яке послїдна Головна Конвенція ухвалила.

К. Кирчів,
союза. предс.

Ч. 43 КВІТ $435.73

на чотириста трийцять пять долярів 73 центів, котрі п. Юлїя Добош з Галичини отримала яко посмертну запомогу по бл. п. мужови Теодор Добош з Головної Каси Руского Народного Союза в Америці.

Середнє Село, Гал. 22 Янур. 1907.

Юлїя Добош,

Сьвідки { Іван Королинчак, Семко Панчак.

Від місцевого Уряду Громадского і Парохіяльного в Середнім Селї Галичина.

В. Мокриский, сьвященик.

Ч. 57. КВІТ $374.75.

на триста сїмдесать чотири долярів 75 центів, котрі п. Катерина Гочак отримала яко посмертну запомогу по єй мужови Юрий Гочак з Головної Каси Руского Народного Союза в Америці.

Береска, Галичина 1 Февруара 1907.

Катерина Гочак,

Сьвідки { Михайло Пишок, Миколай Леля.

Від Громадского і Парохіяльного Уряду в Бересці, Галичина.
Василій Мокриский, парох з Берески.
Михайло Грицканич, начальник.

Ч. 58. КВІТ $374.75

на триста сїмдесять чотири 75 центів, котрі п. Гнат Гочак отримав яко посмертну запомогу по его братови Юрий Гочак з Головної Каси Руского Народного Союза в Америці.

Береска, Гал. 1 Февруара 1907.

Гнат Гочак,

Сьвідки { Михайло Пишок, Миколай Леля.

Від Громадского і Парохіяльного Уряду в Бересці, Галичина.
Василій Мокриский, парох з Берески.
Михайло Грицканич, начальник.

Ч. 59. КВІТ $250.00

на двіста пятдесять долярів, котрі п. В. Баран, А. Цапар і Ф. Курчак отримали яко кошта похоронні по Юрію Гочак з Головної Каси Руского Народного Союза в Америці.

New Florence, Pa. 22 Феб. 1907.

В. Баран, А. Цапар, Ф. Курчак.

Сьвідки { Тимко Мадийчак, Антоній Коволенрот

Ч. 103. КВІТ $400.00.

на чотириста долярів, котрі п. Йосиф Бандрівчак отримав яко посмертну запомогу по женї Катерині з Головної Каси Руского Народного Союза в Америці.

Everson, Pa. 20 Февруара 1907.

Йосиф Бандрівчак.

Сьвідки { Йосиф Яницкий, Іван Фариняк.

Від місцевого Уряду Руского Народного Союза в Америці.
Відділ (число) 59.

М. Тишнар. предсїдатель,
Іван Фариняк, секретар.

Ч. 106. КВІТ $400.00.

на чотириста долярів, котрі п Андрей Червеняк отримав яко посмертну запомогу по женї Зофіи з Головної Каси Руского Народного Союза в Америці.

Ramey, Pa. 1907.

Андрей Червеняк,

Сьвідки { В. Цап, А. Мовчан.

Від місцевого Уряду Руского Народного Союза в Америці. Відділ (число) 58.

Григорий Баранок, предсїдатель,
І. Ялечке, секретар

Рух

в відділах Р. Н. Союза.

Оголошене.

Товариство „Любов“ в Філядельфії, Па. вибрало слїдуючий новий уряд на р. 1907. Ів. Кречковский, предс., А. Вислоцкий, кас., Мих. Поляк, секр. Мітинґи відбувають ся в трету неділю кождого місяця точно о 2ій по пол. в Читальни „Просьвіти 214 South Str.

M. Polak,
302 Delancey, Str. Philadelphia, Pa.

Оголошене.

Брацтво сьв. Петра і Павла, від. 47 в Ембрирж, Па. подае до загальної відомости, що на мітинґу дня 10 марта 1907 буде приймати ся нових членів до Брацтва без вступної належитости: нових членів Союза буде приймати ся після статутів. По близші обяснення просить ся удавати до орґанізатора Павла Середницкого 138 Maple Wood Ave, Ambridge, Pa

Павло Середнїцкий предс.,
Іван Михалик, секретар.

Оголошене

Брацтво Успенія Пр. Богородиці, від. 56 в Allegheny, Pa. подае отсим до відомости усїм тим членам, що залягають в вкладками до Р. Н. Союза, щоби вирівнали свої залеглости, бо в противнім случаю зістануть вичеркнені.

John Borka
Ohio Valley Bank
Allegheny, Pa.

Оголошене.

Братство Сьв. Михаїла віддїл Р. Н. Союза 84. в Cannosburg, Pa. повідомляе отсим всїх своїх членів, аби сходили ся на мітинґи кождої другої неділї по першім. Хто не прийде на мітинг заплатить перший раз 25, другий раз 50 центів кари.

Іван Балог, предсїдатель,
Василь Циган секретар,

Оголошене.

Братство сьв. Арх. Мих. від. 95 в Бівер Медов, Па. відбуде мітинґ дня 17 Марта, на котрім мають явити ся всї члени братства задля важних справ. Хто не прийде, заплатить 50 ц. кари.

Владко Шипула, секр.

Оголошене.

Брацтво сьв. Іоана Крестителя, відд. 62, в Monessen, Pa. подае до відомости, що хто з членів не заплатить одного розмету, сей буде вичеркнений з брацтва і з Р. Н Союза. Член, який з важної причини не може явити ся на мітинґу мусить повідимити уряд чи хоче і на дальше належати до брацтва.

Д. Федорчак, предс.
237 E. Shoemaker Ave. Monessen, Pa.
Д. Федорчак, секр

Оголошене.

Брацтво сьв. Володимира, відд. 108 в Ню Йорку подае до відомости, що мітинґи від тепер будуть відбувати ся в гали Congress Hall, число 155, C. Ave помежи 9-им а 10-им Str. Місячний мітинг у новій гали відбуде ся дня 16. марта 1907. точно о год. 8-ій вечером.

З. Довганюк, предс.
Я. Корнат, секр.

Оголошене.

Брацтво сьв. Володимира Великого в Ramey, Pa. взивае усїх своїх членів, щоб явили ся на піврічний мітинґ, котрий відбуде ся дня 10 Марця с. р. Буде читати ся справоздане за минувших 6 місяців.

Юрко Баранюк предс.,
Йосиф Ялечко, секретар,
Трифон Барна, записник,
Василь Цап, касиер.

Оголошене.

Брацтво сьв. А. Николая відд. 53 повідомляе, що хто з членів через два місяцї не буде платити, то того вичеркне ся з брацтва і з Р. Н. Союза. Мітинґи відбувають ся кождої другої недїлї по першім о год. 1 і пів по пол. Місячне мусить кождий віддати на мітинґу особисто.

Н. Войтович, предс.,
Н. Пейко, секр.

Оголошене.

Руска парохія в Олифантї Па. потрібує сейчас учителя або дяка, котрий знае добре учити дїтий і провадити мішаний хор на чотири голоси. Притім пожаданий добрий голос. Хто хотївби старати ся о се місце зволить написати на адресу: Rev. N. Strutynsky Box 375 Olyphant, Pa,

За церковну раду
Є. Митренко, предсїдатель,
М. Турок, касиер,
П. Свала, секретар.

Повідомлене.

Братство сьв. Василия Вел. від. 19, в Прайсбурґу, Па. подае до відомости що члени, які не заплатять свого розмету через 2 місяцї, будуть вимазані з брацтва і з Р. Н, Союза, Мітинґи відбувають ся в першу недїлю по 15. в в руській шкільній гали на Олифантї.

Ю. Фалат, предс.
С. Сисак, секр.

Повідомлене.

Отсим подаю до загальної відомости „Сестрицтва сьв. Ольги в Америцї“, що заложено новий відділ Сестрицтва в Джерзі Сіти, котре в днем першого Февруара б. р. зістало приняте до Головного тїла Сестрицтва сьв. Ольги в Америцї. Всїх сестер вписалось на разї 25, а іменно: Парашка Матофій Марія Цимбалїй, Анастазія Покровецка, Ілюська Куца, Анна Булка, Анна Ґуляк, Розалія Дриґайло, Марія Нагірна, Парашка Макар, Олена Капелюх, Ілюська Ґобран, Катарина Штьох, Анна Іваськів Анна Мацяк, Розалїя Кухор, Антонїна Назаркевич, Марія Кіпзерска, Ксеня Крижановска, Текля Возьняк. Марія Кораґа, Парашка Гук і Олена Коротош,

Уряд складае ся в слїдуючих осіб: п. Юлїян Мацяк головний провідник і орґанізатор, Парашка Матофій предсїдателька, Марія Цимбалїй заступничка предс., Анастазія Покровецко касіерка, Ілюська Куца заступничка кас., Анна Булка секретарка, Анна Ґуляк заступничка секр.. Розалія Дриґайло і Марися Нагірна опікунки хорих. О приняте до сестрицтва належить голоситис до Юлїян Мацяк, 65 Sussex st. Jersey City.

Сестрицтво сьв. Ольги в Elizabeth, N. J. буде мати місячний мітинґ першого Марця. Котрі дївчата хотять приступити до того сестрицтва най ся зголосять до п. Михаїла Горияк церковного вітця в Elizabeth, нумер 11 Вашинґтон Евню. Пан Михаїл Горияк є головним провідником і орґанізатором Сестрицтва в Елізабет.

Сестрицтво сьв. Ольги в Олифант Па. числить до тепер около 50 членкинь. Мітинґи відбувають ся що місяця в шкільній гали парафіяльній. О приняте треба голоситись до панни Анни Прибиш секретарки сестрицтва.

Стефан Калакука,
головний секретар сестрицтва сьв. Ольги в Америцї.

Оголошене.

Брацтво Пр. Діви Марії, відд. 6 в Ралетон, Па. подае до відомости, що на річнім мітинґу вибрано слїдуючий уряд: Т. Поливка, предс., М. Мардиняк кас., В. Діяк секр., Ю. Перігинец конд. А. Пелехач і Г. Цюкала контрольори, І. Конкус ч. 6., Ю. Кулїк, М. Василь, А. Манько і І. Ровка, Чеґін і Малчин колект. по церкві.

Аматорске представлене: „Амер. Шляхтич“ і баль

устроюе братство сьв. Володимира в Нюйорку дня 2-го марта 1907. в гали Manhattan Lyceum число 66—68 E. 4 St. (між 2 а 3 Ave). Початок о 7. год. вечером.

На се представлене і баль запрошуемо всїх чесних Русинів і Русинок в Ню-Йорку і околиці. Тікети по 75, 50, 35 і по 25 цнт. По театрі танцї. За добру забаву ручить балевий комітет.

Алекс. Довганюк, предс.,
Антін Шеремета, кас.,
Якiв Корнат, секр.

ПРОГРАМА

театрального представленя „Американьский шляхтич“
(образ з житя руских робітників в 3 актах) яке устроюе

Руске Брат. сьв. Володимира в субóту дня 2. Марця 1907.
в гали Manhattan Lyceum, 66—68 East 4th Str. в Ню Йорку
(помежи 2 і 3 Ave.)

ОСОБИ:

Іван Розвага — п. Романишин.
Євка, его жінка — пі. Бучацка.
Маруся, їх донька — пі. Кавка.
Михайло Чорний (Словак) — п. Синяк.
Анна, его жінка — пі Ярема.
Джордж Шибайголова — п. Петрів.
Гриць, Петро, Данько, Василь } мол. майнери — п. Кобильник, п. Бойчук, п. Луцак, п. Крупка.
Зузі — пі. Бандура.
Дедектив — п. Шеремета.

Річ дїє ся в малій осадї копальні угля в Пенселвенії.

Початок о год. 7 вечер.
Каса отверта о год. 6 вечер.
Цїни місць:
а) Крісла перші 2. ряди по 75 цт.
б) „ слїдуючі 3 ряди по 50 цт.
в) „ решта рядів по 35 цт.
Місця стоячі по 25 цт.
На бальконі 25 це.

По представленю буде баль.

Програма вечерка

з аматорским представленем дня 10 Марта с. р. в руській гали „Просьвіта“ в Пітсбург, Па.

1. Вступне слово — вигол. Ізидор Костюк.

2. „Дївча в сїнях“ — мішаний хор, гармон. Ф. Колесси.

3. „Американьский шляхтич“ — образ з житя руских робітників в 3. актах, напис. Ст. Макар.

Особи:

Іван Розвага — Алекс. Горощак.
Євка, его жена — Марія Стефанович.
Маруся, їх донька — Марія Гук Кульчицка.
Михайло Чорний, словак — Григорий Демида.
Анна, его жена — Магдалина Білик.
Джордж Шибайголова — Іван Кирило.
Гриць, Петро, Данько, Василь } мол. майнери — Василь Прокопик, Павло Ґрошко, Федор Сейка, Антін Лазенґа.
Василь — Каролїна Бандровска.
Детектів — Андрій Попіл.

4. По І. актї „Поворот тата“ — віддекл. Марія Пастирчик.

5. По ІІ. актї „Цвітка дрібная“ сольо тенорове Ізидор Костюк.

6. По ІІІ. актї Бишакевич — „Ой не нам, та не нам“ хор мішаний.

Початок о г. 8 вечером, перших 7 рядів по 50 цт. місця прочі по 35 цт.

Всїх дооколӓчних Русинів запрошуе сердечно.

Видїл читальнї
ім. Маркіяна Шашкевича.

Дня 9-го Марця 1907 в Мюзик Гал (Music Hall), 213 Lackawanna Ave., Scranton, Pa відбуде ся баль і представлене аматорске „ХТО ВИНЕН“.

1. Вступне слово виголосить о. М. Ядкович.
2. Хор — „Підкарпатскі Русини“.
3. Хор — „За Русь стаем до бою“.
4. Слово привітне Ал. Мотиляж.

„ХТО ВИНЕН“:
ОСОБИ:

Марійка — Т. Баковска.
Отець — Т. Шеремета.
Мати — М. Кира.
Любовник Марійки — М. М. Югас.
Єго соперник — І. Кирилюк.
I. Сват — Попель.
II. Сват — Глуг.
I. Газда — А. Мотиляк.
II. Газда — Шустакевич.
I. Поліцай — Н. Пиндюля.
II. Поліцай — Ів. Параско.
I. Парубок — Н. Бордли.
II. Парубок — Навар

Початок балю і концерту о годині 12 в полудне, а представлене аматорске о 7-ій вечером.

Клівлендский „Боян“

устрою в суботу дня 9-го марця „Вечерниці“ з танцями і театральним представленем в Polonia гали S. W. 9 College St. Вступ 25 ц. і 15. Чистий дохід оберне ся на добродійні ціли. Часть доходу призначена для арештованих академиків-Українців у Львові.

За комітет
Михайло Бабій,
управитель Бояна.

Де є?

Хто хоче шукати своїх краянів через нашу ґазету, мусить заплатити 25 центів за кожде оголошене наперед.

Пошукую

свою рідну сестру Марину Ціркo з села Городниці, пов. Гусятин в Галичині. Хтоби о ній знав прошу дати знати на таку адресу:

Mike Cirkot 8-10
P. O Keewatin, Ont. Canada

Пошукую

свого краяна Івана Качіна з Кружовець, столиці шариской. Хто би о нім знав, або він сам, хай ласкаво напише на адресу свого краяна:

Vasil Palicz,
Lloydell, Pa. Cambria Co.

Де є

мій брат Семко Мошонка з села Підвисте, пов. Борщів. Перед двома роками перебував у Форт Вілієм, Онт. Хто би знав про него, нехай напише на адресу:

Joseph Moszonka,
Rogers Pass, I. Wilson Gang
B. C. Canada.

Де є

Сафовій Заворотюк родом з села Стає в Галичини. Хто-б знав що про него, або він сам най пише на адресу:

Іван Нагірний
Box 114, Jessup, Pa.

Де є

Іван Скробут з села Синява. Гал. Має перебувати десь в майнах. Глядить за ним отець і сестра.

Andr. Skrobut
69 Preston acrchat St.
McKees Rocks, Pa.

Шукаю

свого брата Стефана з Кривча, пов. Борщів в Галичині. Вже три роки єсть в Канаді, а від 7 місяців не знаю де пробуває. Здаєть ся, що в Вінніпеґу. Хтоби о нім знав прошу мені донести на адресу:

George Bojczuk 8-9
28 Agnus St. Toronto, Ont.

Оголошене.

Дві Русинки, вдовиці по учителях, бездітні, в середнім віці, зовсім здорові, розуміють ся дуже добре на кухни і господарстві домовім — пошукують собі дорогою місця до заряду дому у священиків або урядника Русина.

Зголошеня у редакції „Свободи“.

SWOBODA 8-10
184 Hudson, St. New York. N. Y.

Найліпша Спосібність

купити одинoку на ціле місто руску ґросерию. Ґросерия находить ся між Русинами.

Властитель примушений продати сю ґросерию, бо віdїздить до краю задля браку здоровля в родині.

Бизнес приносить тижнево 130 долярів або і висше, з чого є 25 процент чистого доходу.

Рент місячний 11 долярів. Ціна приступна. Все то ґарантує властитель.

Голоситись на адресу редакції „Свободи“ 5—9

Swoboda,
184 Hudson St., New York, N Y

СЛИ хочете післати до старого краю красно друкований лист, купіть собі машинку до друкованя з рускими буквами: ціна тілько $7.50. Адрес:

Aniela Orzech, -12
234 E. 121 St., New York N. Y.

Всячина.

Кари за політичні злочини в Росії в 1906 році. Воєнно-полеві суди засудили в 1906 році на смерть 1252 осіб. Кару смерти виконано на 934 засуджених, се є на 74·6 прц. На торгу засуджено 2.029 осіб, а з них 274 на дожизненну каторгу, а 1.755 на ріжний час (який разом взявши займае 17.375 літ). На Сибір заслано 186 осіб. Дальше засуджено: на тюрму 2.339 осіб, разом на 1962 літ, до арештантських домів 1.877 осіб, разом на 2.574 літ, до дисциплінарних баталіонів 1.153 осіб, разом на 2.329 літ, на твердиню 576 осіб, разом на 698 літ. Всіх осіб засуджених в 1906 році російськими судами за політичні справи було 9.412. Крім того потягнено до судової одвічальности 732 редакторів періодичних видань. Завішено, або зовсім замкнено 563 часописий та журналів. За аґрарний та економічний терор покарано 2.430 осіб.

Фарми для жаб. Французи були першими, що відкрили делікатний смак жабячого мяса і завели його у своїх кухнях. Довгий час були вони одинокими, що одушевляли ся сим делікатесом. Та коли відкрили й Американці знаменитість жабячої печені, то Французи лишили ся цілком по заду. Американці прямо повідали всі жаби з кождої калабатини, мочару, ставу, так, що порядній жабі не було навіть де свобідно дихнути. Взагалі попит за жабами був так великий, що купці не могли тільки достарчити із звичайних ловель і заложили в Сполучених Державах цілі фарми для хову жаб. Найстарша така фарма находить ся в Каліфорнії, і належить до Рішарда Стеґа, який в хові жаб дійшов до майстерства: його чотири стави обмуровані, так, що ні одна жаба не може драпнути. Через поміщане своїх жабами з Кольоредо і Фльориди осягнув він расу, небувалої краси і величини. Другим жабячим специялістом є Саув, який має свої фарми над Онтаріом. Свій „товар“ ховує він в басенах, годуючи жаб як найліпше. Жаби Саува відзначають ся незвичайним апетитом. Ловать ся їх звичайно не на вудку, але частійше сіткою, списами, або стріляє ся їх. „Порядна“ жаба, доброго хову, важить звичайно до пів фунта. Попит за жабами зростає з року на рік і приносить гарний гріш до кишені жабячих спеціялістів.

Вода на Марсі. Американський астроном Льовель дійшов на основі пильних обсервацій до погляду, що Марс, противно як наша земля, терпить на велику недостачу води і тому мешканці тої планети мусять користувати ся водами з під бігунових сторін. Ті води, що творять ся наслідком таяня підбігунових снігів, спроваджують вони каналами в сторони коло рівника. Що Марс є покритий цілою сітію штучних каналів за мітних кріз далековид, о тім нині астрономи не сумнівае ся. Льовель посту пив у своїх дослідах є стілько дальше, що відкрив звязь між тами каналами, а ростинностію на Марсі Він замітив, що величезні снігові простори около північного бігуна що року на краю темніють і в посту пом весни і літної пори сі темні береги постійно ширшають в напрямі бігуна. Льовель догадує ся, що сі темні місця повстають наслідком розтоплення снігу й уступлення води каналами на остальну поверхню Марса. Виринає питане, де дівае ся відтак ся вода. Відповідю на се є здогад, що на Марсі нема ані моря, ані озер, і що ті канали одинокі, більші збірники води, яким завдячує свое еcтвoванe тамошний ростинний сьвіт. За тим здогадом промавляє факт, що по якімсь часі показують ся на Марсі численні синяво-зелені місця, які незабаром закрашують ся на жовтаво. Льовель пояснює се явище буйною веґетацією, яка наступає всюди, куди канали доводять воду. Що зелень ростинности переходить опісля в жовту краску, се річ природна. Льовель звенює, що і на нашій земли, колиб на неї дивити ся з відповідної віддалі, можна би достерегти подібну зміну забарвлення, в деяких порах року можна б добачити зеленаве саєво, що ширшає від бігуна в сторону одного та другого бігуна, Річ природна, на земли, се ширшане забарвлення йде й противним напрямі, як на Марсі, де веґетация мусить починати ся від бігунів і разом з доплывом сьвіжих від поступати до рівника. Льовель здогадує ся зовсім слушно, що коли на земли сей лад є зовсім природний, себто зависимий від обставин в природі, то на Марсі все те відбувае ся при помочи штучних уладжень, бо тамошний біг води зовсім не відповідає обставинам; вода пливе там, можна сказати, горі. Супротив того насуває ся думка, що мешканці Марса мусять бути не-абиякі культурні люди. Вміли не лише побудувати величанські канали, довгі на тисячі миль, але й заосмотрити їх в прилади нашій техниці ще не звісні, а в кождім разі дуже штудерні. Мусять се бути дуже інтеліґентні люди, як що цілій планеті не дають ся перемінити в одну величезну пустиню. А коли так, то як низькою еще являє ся наша культура, яка на планеті Земли не вміє ще зовсім вихісновувати величезні степи та пустині.

Почта любови без дроту. Маркoні ані не сподівав ся, аби його винаходу надуживано межи залюбленими, як се стало ся в Парижи, у Франції. Пять кільометрів ділило два серця залюблених і заручених. Се віддалене не дозволяло їм часто оходити ся. Але він був інжинером і розумів ся на конструкції телеґрафу без дрота. На бальконі свойого помешканя устроїв одну стацию, а на даху дому своеї дівчини другу. Рано, в полудне і вечір літали воздухом електричні фалі, повні любовних слів і зітхнень. Але залюблені не увзгляднили в своїх обчисленях... правительства. Урядники стації бездротного телеґрафу на вежі Айфля замітили ту конкуренцію, а „відбирач“ тої стації з точностію бюрократа записував розмову залюблених. Одного дня в обох приватних стациях бездротного телеґрафу явили ся рівночасно урядники з вежі Айфля і сконфіскували оба апарати. Вроджена однак Парижанам ґалянтерія охоронила винуватих від карної одвічальности за се, впрочім невинне надуживане державного монополю. Поліція вдоволила ся уділенем їм напімнення.

ТРЕТА ЧАСТИНА НАСЕЛЕНЯ ХОРА.

З зачудованем читаємо рапорт, що в Чікаґо одна третя часть населения хора на інфлюенцию і інші хороби. Пригадуючи терпіння спричинені кілька літ тому назад інфлюенцию, легко можемо собі уявити нетерпеливість кождої родини. Найважнійшою річею є знати, як запобігчи нападови інфлюенции і не дозволяти, щоби сили ваші підупадали, споживайте скріпляючі і легко стравні потрави і вживайте Трінера амер. Еліксір гіркого вина. Сей природний лік, вироблений з чистого вина і гірких гірских корінів ділає на оргáна травлення, реґулює і змігняе їх, спроваджує здоровий апетит і покріпляе ціле тіло. Як тільки чуетесь нездорові, або тратите апетит чи сон, Трінера амер. Еліксір гіркого вина приправодить вас в короткім часі до здоровля і легко запобіжите нападови інфлюенции. До набутя у всіх аптиках, або в фабриканта.

Jos. Triner, 799 So. Ashland Ave., Chicago, Ill.

На продаж

28 морґів землі в Устю Рускім за дуже дешеву ціну.

Голоситись до:

-15 D. SALEY,
901 Stratford Ave., Bridgeport, Conn.

У него дістанете ріжн. книги.

КАНЦЕЛЯРІЯ 8-
Адвокатско-Нотаріяльна
в справах краєвих і американьских
Ф. С. Остаповича,
б. урядник ц. і к. австрійск.-угорс. Конзуляту в Н. Й.

Перепровaджує всякі справи судові і спадкові виконує повноморія контракти купна і продажи з леґальностею конзулярною і п. р. залагоджує повинности войскові, увільнення від кар, контролі як також асентерунки в Америці уділяє поради во всіх справах краєвих і Американьских.

Посилка грошей певна і скора.

Спродаж карт корабельних і колієвих.

Поміщає гроші в безпечних Банках краєвих і американьских.

На відповідь залучати марки почтові.

Адрес:

F. S. Ostapowicz
126 2nd Str. New York, N. Y.

„Воля“,
орґан українськoї соціял-демократичної партії, виходити ме що тижня і коштувати-ме на цілий рік 2 дол. Адреса: Львів ул. Бернадінька ч. 23.

„Гайдамаки“,
політична, економічна і літературна часопись тижнева виходить у Львові (Куркова ч. 5) під редакцією Михайла Петрицкого і коштує на рік 2 дол.

„Громадський Голос“,
радикальна політична часопись. Виходить 2 рази на тиждень. Передплата річно $2.50. З додатком гумористично науковим 3 дол. З додатком гумористично сатиричним річно 3 дол. 25 ц. З обома додатками річно 4 дол. і 25 ц. Хто з'єднає 5 цілорічних передплатників і пришле від них гроші, тому буде ся висилати часопись цілий рік, але без додатків; хто з'єднає 10 передплатників, той буде діставати еї з двома додатками. Редакція і адміністрація „Громадського голосу: Львів, ул. Ліндого ч. 7.

„Діло“,
найбільший дневник австрийскої Руси-України виходить у Львові (Ринок ч. 10). Передплата на рік $9.20.

„Економіст“,
місячник економічно-господарский. Виходить з кінцем кождого місяця. Передплата на цілий рік $1.25. Редакція, адміністрації і експедиція: Львів, Ринок ч. 10 I. пов.

„Земля і Воля“,
орґан українськoї соціял-демократичної партії для робучого люду. Виходить що тижня в Чернівцях і коштує на цілий рік 2 доляри. Адреса: Чернівці, ул. Броварна ч. 84.

„Літературно Науковий Вістник“,
місячник літератури, науки й суспільного житя, виходить в році 1907 в двох виданях: львівскым і київським. Передплата на видане львівське виносить на цілий рік $4.50. Адреса: Львів, улиця Чарнецького ч. 26, Galicia, Austria.

„Промінь“,
єдинокий независлий становий орґан українського учительства. Виходить 2 рази на місяць і коштує 2 дол. Адреса редакції: Вашківці н. Ч. (Буковина, Австрія).

„Руслан“,
виходить у Львові (пл. Домбровского ч. 1.) що дня крім неділь і сьвят і коштує на рік 5 долярів.

„Сьвіт“,
ілюстрована часопись для руских родин. Річна передплата 3 дол. Замовленя слати до Книгарні тов. ім. Шевченка (Львів, Театральна ч. 1).

„Червоний Прапор“,
соціял-демократична часопись для робучого люду. Виходить три рази на місяць в Тернополи коштує на рік 2 д... Адреса: Тернопіль, у Головна 6.

„Ukrainische Rundschau“
виходить раз у місяць. Рі... коштує 2 дол. Адреса: „Ukrainische Rundschau“ Wien VIII Frauenfelder Str., Nr. 2.

1907 рік.

ВІДКРИТА ПЕРЕДПЛАТА на

Рідний Край

Тижнева українська часопис... політична, економічна, літературна і наукова.

У часописи заведені ось які відділи.

1. Що потрібно для нашого народу особливо для селян хліборобів і ... трудящих людей.
2. Що діеть ся на Україні, також Галичині й на Буковині.
3. Що діеть ся в цілій Росії. Звістки з столиць.
4. Що діеть ся по чужих землях, ... есть там доброго, що й нам би годило ся.
5. Звістки й листи з ріжних городів і сел (про земства, товариства, про ... що діеть ся доброго і лихого).
6. Наукові статі і звістки [історія, література, медицина, ветеринарія; сельське хазяйство, промисл, й т. д.).
7. Оповіданя, вірші, фелетони.
8. Дрібні звістки (про заробітки, ... ги, ціни і т. д.).
9. Бібліографія. — Запитаня читачів і відповіди редакції про всякі діла судові, хазяйські та иньші.
10. Оповістки усякі.

Хто підпишеть ся на цілий рік, то получить такі безплатні додатки:

1. Дві картини звісного українського художника П. Ю. Сластьона: 1) Кобзар, 2) Гайдамаки.
2. Український календар „Рідний Край“ на 1907 р.

Передплата за часопись на рік ... доляри.

Листи і гроші засилати треба на адресу Полтава, Протопоповська, Нро. 41, редакції часописі „Рідний Край“.

Редактор-видавець М. Дмитр...

Просимо усіх хто посилати нам гроші, сплати їх або почтовими мoні ордерами або драфтами на Ню Йорк а не чеками, бо м... від одного чека мусим платити 10 центів за колектоване а крoмі сого на такі чеки не можем дістати грошей через за тижні, бо стілько ... більше треває сколектоване Ню-Йорского чека.

Редакція „Свободи“.

Вступайте до Союза!

„Союз“ платить 1000 долярів посмертного за мужа в 400 долярів за жену.

Хто хоче більше довідатись про „Союз“, нехай пише до Головного Уряду на адресу

Mr. S. Jadlowski,
Box 76, Jersey City, N. J.

На 1907 рік. „РАДА“ На 1907 рік.

РІК ВИДАННЯ ДРУГИЙ

газета політична, економічна і літературна

виходить у Київі що дня, окрім понеділків.

„РАДА“ має широку проґраму, як звичайні великі політичні газети: дає щоденний огляд життя політичного, громадського, економичного і літературного на Україні, в Росії й по чужих землях; звістки про всякі сьвітові події: поезії та оповідання: фельєтони: політичні, наукові і белетристичні.

„РАДА“ має власних кореспондентів у Петербурзі, Москві, Харькові, Одесі, Полтаві, Чернігові, Херсоні, Житомирі, Кам'янці-Подільскому і по инших місцях України та Росії, а також і за кордоном: у Львові, Чернівцях, Відні, Парижі і Берлині.

Газета буде виходити в побільшенім розмірі.

Працею давнійших і нових визначних письменників, які обіцяли свою участь в новім році, проґрама газети поширить ся. Зроблено буде все можливе для того, щоб зробити газету орґаном всеї України й давати перегляд життя ріжних її частин, в Росії й за кордоном. Особливо уважатиме Редакція на те, щоб дати читачам по змозі повний образ не тільки суспільно-політичного, а й духового й культурного українського життя та його здобудків в Росії й Австро-Угорщині. Потребам й змаганням сучасного українського життя будуть присвячувати ся ширші статі теоретичного змісту. Стоячи на основі поступового й демократичного українства, газета не буде партійною й даватиме місце статям, які будуть освітлювати сі питання з ріжних партійних становищ поступового й демократичного напрямку.

Умови передплати: до Америки на рік 6 дол., на пів року 3 дол.

Адрес редакції і головної контори:

у Київі, Велика Підвальна вул., д. 6, біля Золотих Воріт.

Редактор М. Павловський. Видавець Є. Чикаленко.

I 36

З днем 1. Февруара 1907, вітворено

БАНК РУСКИХ ЕМІГРАНТІВ

184 Hudson Str., New York, N. Y.

Банк сей залагоджуе слідуючі справи:

1) **Пересилае гроші** до Галичини, Угорщини, Росії, Німеччини і других країв і держав сьвіта по цінах можливо найтанших і як найскорше.

Кождий хто буде посилати через наш Банк гроші дістане сейчас від нас на них поквітоване, а скоро гроші дійдуть до краю, вишлемо єму орігінальний краевий рецепіс.

2) **Продае шифкарти** на ріжні лінії корабельні до старого краю як також з краю до Америки по тих самих цінах, що і самі компанії по своїх головних офісах в Ню Йорку.

По кождого хто хоче їхати до краю і купити в нас шифкарту а дасть нам наперед знати, котрим треном виїхав з дому — ми вийдемо на дипо а також відпровадимо его аж на шифу.

Для тих, що будуть купована в нас шифкарти з краю до Америки, будем давати як найточнійші інформації, щоби їх краяни діставались на місце призначеня і не були завернені до краю.

3) **Виробляе повновласти, контракти купна і продажи** засмотрені підписом конзуля; перепроваджуе **процеси спадкові, інтабуляції, екстабуляції, колектуе гроші** і взагалі перепроваджуе всякі инші справи зі судами і старокраевими властями при помочи звісних старокраевих нотарів і адвокатів.

4) **Полагоджуе справи військові**, як: увільнене від асентирунку, військової контролі, увільнене від вправ і т. п.

5) **Виробляе пашпорти** для ситизенів виїзджаючих до краю.

6) **Дае поради в процесах против компаній** в разі каліцтва, смерти, невиплаченя пейди і в других правних американьских справах.

7) **Міняе гроші** — старокраеві на американьскі і американьскі на краеві після біжучого курсу.

Кромі сего **Банк Руских Емігрантів** готів служити порадою і інформаціями також в других справах, особливо тим, котрі приїзджають до Ню Йорку а не суть обзнакомлені з містом. **Банк Руских Емігрантів вкладае гроші на процент до американьских і краевих банків.**

Всї повисше згадані справи будемо всегда старатись виконувати скоро, точно і чесно та сподіемось, що в сей спосіб позискаемо собі довіре і поперте у якнайширшого загалу Русинів.

Такого довіря і попертя сподіемось тим більше, що БАНК РУСКИХ ЕМІГРАНТІВ заложено не виключно задля власного інтересу, але і тому, аби причинитись бодай малою цеголкою до загально рускої справи: именно

десята часть з чистого доходу Банку Руских Емігрантів призначена на Руский Народний Еміграційний Дім в Америці.

Річ се загально звісна, що брак такої інституції як Еміграційний Дім даесь сильно відчувати усім американьским Русинам і єслиб всї другі Русини зробили так само, ми малиби в дуже короткім часї свій власний і величавий **Руский Народний Еміграційний Дім.**

Про вітворене Банку Руских Емігрантів просимо повідомити також своїх знакомих а при нагоді прислати нам їх адреси.

З поважанем

Дирекція:

Ів. Ардан, гол. С. Ядловский, кас. А. Савка, секр.

Адрес: Ruthenian Immigrant Bank. House, 184 Hudson Str., New York, N. Y.

Фламм, Краків, ул. Зелена 3, Австрія, Галичина, висилае славні в цілім сьвіті знані годинки кишонкові "ROSKOPF" докладно на мінути урегульовані по 2 дол. Ті самі правдиві патентовані 4 дол., ті самі з трьома срібними накривками урядово стемпльовані 5 доляр. Ті самі правдиві патентовані 7 дол. Ланцушки срібні урядово стемпльовані 1 д., міцнійші 50 дол., дуже міцні 2 дол. При замовленю належить відповідну квоту прислати. Оплата від пачки до Америки виносить 50 центів. На жадане посилаю великий ілюстрований цінник дармо і оплатно.

David Fuhrman
222 Lackawanna Ave.
SCRANTON, PA.
Виробляе
Братскі відзнаки, Шапки, Пояси. Уніформи. Фани Шовкові вовняні.
32- Old Phone 564-R

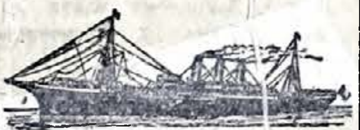
Вироби брацкі, шапки, відзнаки, хоругви, уніформи. Цінник і пробки висилаю даром.
Можете писати до нас по руски, словеньски або польски.
R. H. MORGAN, 13 N. Main St., Shenandoah, Pa.

Соціяльно-демократичне, популярне щомісячне видавництво
„Боротьба“
що виходити-ме з днем 1. січня 1907 в двоаркушових книжочках та коштуе на рік 1 доляр.
Адреса для обох видавництв:
Редакція „Землї і Волї“,
ул. Броварна ч. 84
Czernowitz, Bukowina

Dr. J. SZLUPAS,
1419 N. Main Ave.,
Scranton, Pa
Можна его бачити в офисї:
від 8 ої до 10 ої год. рано,
від 2 ої до 4-ої попол.,
від 7 ої до 10 ої вечер.
Old P'hone 1269—B

HARRY NEEDLE 32-
Адвокат і Нотар Публичний
Позичае гроші на проперти. Заступае в справах кримінальних і цивільних. Офиси: 910—911 Mears Bldg., Scranton, Pa. Вечерами: Spitz Bldg., Olyphant, Pa. Розуміє по руски, польски і словацки.

Росийска Охотнича Флота

Нова пасажирска пароплавна лінія з Ню Йорку до Ротердам і Лібави або назад без пересїданя великими двошрубовими. скорими пароплавами „Смоленск“, „Петербург“ і „Саратов“

Дорога з Ню Йорку до Ротердам або назад, тревае 9 день; з Ню Йорку до Лібави або назад 12 день.

Ціна шифкарт:

З Ню Йорку до Ротердам або з Ротердам до Ню Йорку перша кляса 65 дол., трета кляса каюта 37 дол., трета кляса загальна 30 дол.

З Ню Йорку до Лібави: перша кляса 80 дол., трета кляса каюта 47 дол., трета кляса загальна 37 дол.

З Лібави до Ню Йорку: перша кляса 87 дол., трета кляса каюта 44, трета кляса загальна 34 дол.

Кораблї відходять в Ню Йорку
„Смоленск“: 13 Марта.
„Саратов“: 27 Марта.
Генеральні Агенти:
C. B. Richard & Co.
31—33 Broadway, New York.

SOCIALISM is the coming issue in politics. You may be for it or against it, but in either case you need to understand it, and so you need to read
The International Socialist Review
Ask your newsdealer for it or send 30 cents for a three month's subscription and a copy of Socialism and Farmers. No free copies
CHARLES H. KERR & COMPANY, Publisher.
56 FIFTH AVENUE, CHICAGO

— Хто пришле менї докладні адреси своїх знакомих перебуваючих в Америцї, тому вишлю в презенті або мапу Австрії або Америки, або красну книжку до молення. 37-
John Nemeth,
457 Washington Str. New York City.
Коли посилаете адреси, напишіть, що вичиталисьте оголошене в „Свободї“.

Хто бажае інформацій
про Британску Колюмбію
нехай пише на адрес
Geo. Syrotiuk,
Box 482, **Vancouver, B. C.,** Canada.

ЧИТАЙТЕ!

Спис книжок, які продаемо:

- • Америка ... 15 ц.
- • Ангел та пустельник і т. і. ... 15 ц.
- Біблія Велика ... 2 дол.
- Борба кляс і чому робітники органїзують ся ... 15 ц.
- Весела книжочка з образками ... 30 ц.
- • В Старім і Новім краю ... 25 ц
- • Гріхи міліонерів і т. и. С. 7 ... 15 ц.
- Дещо з історії православної місії в Америції ... 10 ц.
- Дещо про зьвірята ... 30 ц.
- • Дві левади і т. и. С. 5 ... 15 ц.
- • Дорога любови, се Божа дорога С. 6 ... 15 ц.
- • Еміґрант ... 15 ц.
- Жовнїр ... 10 ц.
- Журавлї ... 15 ц.
- Житє Ісуса Христа ... 1.50 дол.
- • Житє, зарібки, орґанїзації і т. и. в Спол. Державах ... 15 ц.
- Зуб за зуб ... 10 ц.
- • Казки про Жидів ... 15 ц.
- Історія Руси в образками ... 10 ц.
- Капітал і праця ... 15 ц.
- • Книжка Рахункова ... 50 ц.
- • Календар ... 25 ц.
- Марія ... 10 ц.
- • Многострадальний народ, огляд історії украиньского народу ... 20 ц.
- • Наверненний Грішник ... 20 ц
- Народний рух австро-угорских Русинів ... 15 ц.
- Новий Завіт ... 1 дол
- Образки і загадки ... 10 ц
- Оповіданя ... 15 ц
- Оповіданя про заздрих богів ... 10 ц.
- Про відступників від рос. православія ... 10 ц
- • Про нутро землї ... 25 ц
- Підземні скарби ... 25 ц.
- Покуса ... 10 ц
- Псалтир ... 1 дол
- Розмова Поляка, з Русином ... 10 ц
- Руско-англійский словарець ... 20 ц
- • Релїгійні віровання старинних народів ... 20 ц
- Смерть ... 10 ц
- • Стародавні казки та оповіданя ... 15 ц
- • Степові люде ... 15 ц.
- • Страйк ... 20 ц.
- • Стріляй на смерть, робітнича драма ... 15 ц.
- Унія в Америцї ... 20 ц
- • Хто з чого жив ... 15 ц
- • Які то е люде на земли, з 20 образками ... 50 ц.
- • Як мужик ходив до царя правди шукати ... 15 ц
- • Через кордон ... 15 ц.

Атляс цілого сьвіта, англійский, 105 мап, над 300 сторін, подае імена і людність 40.000 міст цілого сьвіта 1 дол.

Мапа Сполучених Держав і цілого сьвіта 4 стопи широка а 6 стіп довга (инші продають по 5 дол.) у нас лиш 2 дол

Адрес треба всегда виписати англійскими буквами і то дуже виразно.

Swoboda, 184 Hudson St., New York

Одинокий руский адвокат і нотар з Галичини
Др. Юліян Чупка.
Всї справи в судах і у скваєрів в повітах Люзерне і Лякаванна.
Всї справи "судові, повновласти, контракти, справи військові в Галичинї.
3 N. Main Str., Wilkes-Barre, Pa. там де банк Нейкета.
Приїзджае до Скрентон що Понеділка і Четверга о годині 6 вечером.
402 S. Washington Ave., Scranton, Pa.
там де банк Райхмана.

$3.98 **Позолочувану Годинку за $3.98 ніхто доси не продавав.** Ми пішлемо Вам до огляненя сю гарну 14-каратовим золотом Подвійно Золочену годинку C. O. D. за $3.98 і оплату експресу. Гваранція на 20 лїт і ланцюшок з кождою годинкою. Ся годинка не чорніе як другі, тримае добрий час і виглядае як 40-долярова щиро золота годинка, а декі купці продають єї по $10.00. Єсли пішлете вперед $3.98 дамо вам в дарунку перстень або ніж і оплатимо реґістровану почту через що не будете мусїли платити експресу.
Дармо одна годинка єсли купите або спродасте шість. Пишіть чи прислати вам мужеску чи жіночу годинку. 34-38
Globe Mdse Co.
Dept. 7, 161 Randolph Str., Chicago, Ill.

Оден з найбільших броварів в Америці.

ВАРИТЬ ПИВО НА КРАЕВИЙ СПОСІБ, БЕЗ ВСЯКИХ ПРИМІШОК.

Хто лиш раз покоштуе сего пива, то иншого вже не буде пити. Голова від него нїколи не болить, бо есть здорове і поживне.

НЕ ТРЕБА ЕГО ЗРЕШТОЮ ХВАЛИТИ, БО ДОБРЕ САМО ЗА СЕБЕ ГОВОРИТЬ.

E. ROBINSON'S SONS,
LAGER BEER BREWERY,
435 to 455 N. 7-th Str.
SCRANTON, PA.

Telephone calls: GENERAL OFFICE 2333.
NIGHT CALL 4854.